

Slagelse Kommune | Rådhuspladsen 11 | 4200 Slagelse

Slagelse kommune
Rådhuspladsen 11
4200 Slagelse

18. juli 2025
Sag: 25-001667

UDKAST Tilladelse til restaurering og regulering af Tude Å samt regulering af Bækkerenden og Sortesvælgsrenden m. fl i forbindelse med realisering af Tude Ådal vådområdeprojektet

Indhold

1	Indledning	3
2	Afgørelse	4
3	Lovgrundlag	4
4	Vilkår	6
5	Dokumenter der ligger til grund for afgørelsen	8
6	Klassifikation	8
6.1	Tude Å	9
6.2	Sortesvælgsrenden	9
6.3	Bækkerenden	9
6.4	Private vandløb	9
7	Fremtidig vedligeholdelse	9
7.1	Offentlige vandløb	9
7.2	Private vandløb	10
7.3	Vejgrøfter	10
7.4	Broer	10
7.5	Højvandslukke i Tjokholmdæmningen	10
7.6	Brinkdiger	10
7.7	Tjokholmdæmningen og diger	10
8	Godkendelsens varighed	10
9	Færdigmelding	11

Teknik, Plan og Erhverv

Miljø og Natur
Dahlsvej 3
4220 Korsør
www.slagelse.dk

Kontakt

Ditte Marie May
Tlf: 21 74 45 26

Åbningstider

Mandag 9:00 - 15:00	Torsdag 9:00 - 17:00
Tirsdag 9:00 - 15:00	Fredag 9:00 - 13:00
Onsdag 9:00 - 15:00	Weekend Lukket

10	Økonomiske forhold	11
11	Redegørelse	11
12	Forundersøgelse	12
13	Projektbeskrivelse.....	12
13.1	Restaurering af Tude Å.....	14
13.2	Reguleringstiltag i Tude Å	16
13.2.1	Broer.....	16
13.2.2	Højvandslukke	18
13.2.3	Brinkdiger og hydrauliske tværforbindelser, Tude Å.....	19
13.3	Regulering af Bækkerenden	20
13.3.1	Sløjfning af delstrækning st. 6.363-7.807	20
13.3.2	Underføring under Broholmvej	21
13.4	Regulering af Sortesvælgsrenden.....	21
13.4.1	Sløjfning af Sortesvælgsrenden st. 0-995	21
13.5	Diger og digeanlæg.....	21
13.5.1	Anlæg af nye diger	21
13.5.2	Tjokholmdæmningen	23
13.6	Nedlæggelse og ændring af offentlige pumpelag	23
13.6.1	Nedlæggelse af pumpelaget Tjæreby Indre Vejle	24
13.6.2	Ændring af pumpelag Tjæreby Ydre Vejle	26
13.7	Fjernelse af pumpe og etablering af højvandslukke i Tjokholmdæmningen.....	36
14	Vurdering	37
14.1	Afvanding	37
14.2	Miljø	37
14.2.1	Vandområdeplaner	37
15	Forhold til anden lovgivning	40
15.1	Naturbeskyttelsesloven	40
15.1.1	Fredning	42
15.2	Habitatbekendtgørelsen.....	43
15.2.1	Natura 2000	43
15.2.2	Bilag IV-arter.....	47
15.3	Miljøvurderingsloven	48
15.4	Museumsloven	49
15.4.1	Beskyttede sten- og jorddiger	49
15.5	Miljøbeskyttelsesloven.....	51
15.6	Kystbeskyttelsesloven	52

15.7	Planloven	52
16	Kommunens samlede vurdering	52
17	Aktindsigt	53
18	Offentlig høring	53
19	Klagevejledning	53
20	Klagefrist	53
21	Bilagsoversigt	54
21.1	Lovhjemmel	54
21.1.1	Vandløbsloven	54
21.1.2	Bekendtgørelse 2016-06-27 nr. 834 om vandløbsregulering og -restaurering m.v.	55

1 Indledning

Slagelse Kommune skal etablere et vådområde på en del af arealerne syd for Tude Å omkring Bækkerenden og Sortesvælgsrenden, samt områderne Store Vejlen og Lille Vejlen.

Projektet er en del af realiseringen af indsatsprogrammet i Vandområdeplan 2015-2021. Det overordnede formål er at reducere kvælstofbelastningen til Smålandsfarvandet ved en generel hævnning af områdets vandstand. I den tekniske forundersøgelse for vådområdeprojektet er det beregnet, at udledningen af kvælstof fra Tude Å-vandløbssystemet til vandområdet Jammerland Bugt og Musholm Bugt vil blive reduceret med 31 ton N pr. år. Projektet har desuden til formål at løfte de generelle naturværdier i området ved at skabe nye levesteder for områdets dyre- og planteliv.

Projektet indebærer, at Tude Å forlægges til sit oprindelige tracé gennem Lille Vejlen og Sortesvælgsrenden og dermed genskabe vandøkosystemet i Tude Ådal, hvilket afspejler en mere naturlig hydrologi i området. Tude Å bliver slynget og bliver dermed ca. 3 km længere. Desuden er der ved udarbejdelsen af projektet lavet flere tiltag, som har til formål at reducere dødeligheden af ørredsmolt indenfor projektområdet.

Projektet berører Tude Å, Bækkerenden og Sortesvælgsrenden samt flere mindre unavngivne vandløb og omfatter nedenstående tiltag, der kræver godkendelse efter vandløbslovens bestemmelser:

Restaurering:

- Genopretning af Tude Ås naturlige forløb

Regulering:

- Sløjfning af vandløbsstrækninger
- Ændring af dimensioner og forløb af vandløbsstrækninger
- Etablering af nye broer og overkørsler
- Sløjfning af højvandsslukke
- Etablering af højvandsslukke

- Etablering af brinkdiger
- Etablering af smoltriste/-gitre
- Etablering af diger
- Sløjfning af pumpestationer/Nedlæggelse af pumpelag
- Etablering af pumpestationer/Ændring af pumpelag
- Etablering af nye vandløb

En nærmere beskrivelse af projektet samt en detaljeret gennemgang af konsekvenserne for miljø og hydrologi i området fremgår af den vedlagte projektansøgning (**bilag 1**).

Kommentar [JB1]: Bilag 1

2 Afgørelse

Slagelse Kommune meddeler hermed tilladelse til den ansøgte restaurering af Tude Å samt de ansøgte reguleringstiltag i Tude Å, Bækkerenden, Sortesvælgsrenden samt i mindre unavngivne vandløb, der er beskrevet i ansøgningen *Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven* af 28. april 2025. Restaurerings- og reguleringstiltag er gennemgået i nedenstående afsnit med vurdering af konsekvenser i forhold til afvanding, miljø og vandområdeplaner.

Slagelse Kommune har vurderet, at nærværende endelige godkendelse af Tude Å-projektet også skal indeholde afgørelse omkring nedlæggelse (Tjæreby Indre Vejle) og ændring af eksisterende pumpelag (Tjæreby Ydre Vejle). Der var i høring angivet, at der ville blive truffet selvstændige afgørelser vedr. pumpelagene, men da ændringer i pumpelagene er en grundlæggende forudsætning for Tude Å-projektet har Slagelse Kommune besluttet, at indeholde afgørelse om pumpelag i en samlet tilladelse til projektet.

Kommentar [TS2]: Bør vi informere de berørte parter i det nye pumpelag? Eller er høringen nok?

Slagelse Kommune meddeler hermed tilladelse til at ændre det offentlige pumpelag "Tjæreby Ydre Vejle", så lagets kreds udvides samt at lagets vedtægter og partsfordeling ændres. Pumpelaget Tjæreby Ydre Vejle skal fremover sikre afvandingen af de arealer, som ikke skal være en del af det nye vådområde. Derudover nedlægges det offentlige pumpelag "Tjæreby Indre Vejle".

Tilladelsen meddeles på vilkår, der fremgår af afsnit 4 i nærværende tilladelse.

Denne tilladelse omhandler kun forhold, der behandles med hjemmel i vandløbsloven. Tilladelsen omfatter ikke samtidig godkendelse efter anden lovgivning. Ansøger er selv ansvarlig for, at alle nødvendige og lovpligtige godkendelser er indhentet vedr. projektet.

3 Lovgrundlag

Restaureringstiltag godkendes med hjemmel i:

- Bekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 af lov om vandløb¹ (Vandløbsloven)
 - § 37² (Genopretning af vandløbs naturlige løb)

Kommentar [TS3]: Hvad skal der gøres med fodnoter? Ikke webtil

¹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1217>

² § 37. For at forbedre de fysiske forhold i og omkring vandløb kan vandløbsmyndigheden beslutte, at der gennemføres restaureringsforanstaltninger, herunder genopretning af vandløbs naturlige løb og fjernelse af fysiske spærringer for vandgennemstrømningen.

- Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering m.v.³ (Regulerings- og restaureringsbekendtgørelsen)
 - § 25⁴ (Vedtagelse af restaureringsprojekt)

Reguleringstiltag godkendes med hjemmel i:

- Bekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 af lov om vandløb (Vandløbsloven)
 - § 6, Stk. 1⁵ (Ændring af vands naturlige afstrømning kun med vandløbsmyndighedens tilladelse)
 - § 16⁶ (Regulering af vandløb)
 - § 17⁷ (Regulering kun efter vandløbsmyndighedens bestemmelser)
 - § 21⁸ (Anlæg af nye vandløb kun efter vandløbsmyndighedens bestemmelser)
 - § 23⁹ (Enhver der lider tab ved vandløbsregulering, har ret til erstatning)
 - § 39¹⁰ (Vandløbsmyndigheden kan beslutte at oprette offentlige pumpelag)
 - § 40¹¹ (Vandløbsmyndigheden fastsætter områder, der skal høre under pumpelag samt vedtægter)
 - § 41¹² (Fastsættelse af bidrag kan følge § 24, Stk. 1 vedr. nytteprincip)
 - § 44¹³ (Vandløbsmyndigheden fastlægger fremtidige afvandingsforhold inden ophævelse af pumpelag)
 - § 45¹⁴ (Erstatning ved oprettelse eller ændring af offentlige pumpelag)
 - § 47¹⁵ (Der må ikke anlægges eller ændres broer, overkørsler o. lign uden vandløbsmyndighedens godkendelse).
 - § 48¹⁶ (Anlæggelse eller ændring af opstemningsanlæg kun med vandløbsmyndighedens godkendelse)
 - § 49¹⁷ (Vandløbsmyndigheden fastsætter flodemål for opstemningsanlæg)

³ <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2016/834>

⁴ § 25. Efter fremlæggelsesperiodens udløb afgør vandløbsmyndigheden, om restaureringsprojektet skal vedtages under hensyntagen til de indsigelser og ændringsforslag, der måtte være fremkommet.

⁵ § 6. Ingen må uden vandløbsmyndighedens tilladelse ændre vands naturlige afløb til anden ejendom eller hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme.

⁶ § 16. Ved regulering af et vandløb forstås ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg, medmindre foranstaltningerne er omfattet af kapitel 8 eller kapitel 10.

⁷ § 17. Vandløb må kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

⁸ § 21. Nye vandløb må kun anlægges efter vandløbsmyndighedens bestemmelse, jf. dog § 3, stk. 2.

⁹ § 23. Enhver, der lider tab ved en regulering, jf. § 16, ved forandring af vandstanden i en sø, jf. § 18, eller ved anlæg af nyt vandløb, jf. § 21, har ret til erstatning.

¹⁰ § 39. Vandløbsmyndigheden kan træffe beslutning om oprettelse af offentlige pumpelag.

¹¹ § 40. Vandløbsmyndigheden fastsætter, hvilket område der skal høre under pumpelaget, og udfærdiger en vedtægt for laget. Vedtægten tinglyses på de ejendomme, der er medlem af laget, og på de ejendomme, der i øvrigt yder bidrag til laget.

¹² § 41. Ved fastsættelse af, hvilke ejendomme der skal yde bidrag til laget, finder § 24, stk. 1, tilsvarende anvendelse. I mangel af forlig kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118, og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.

¹³ § 44. Inden ophævelse af et pumpelag fastlægger vandløbsmyndigheden de fremtidige afvandingsforhold inden for pumpelagets område.

¹⁴ § 45. Enhver, der lider tab ved oprettelse eller ændring af offentlige pumpelag, har ret til erstatning.

¹⁵ § 47. Broer, overkørsler eller lignende må ikke anlægges eller ændres uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

¹⁶ § 48. Opstemningsanlæg eller andre anlæg, der kan hindre vandets frie løb eller i øvrigt kan være til skade for vandløbet, må ikke anlægges eller ændres, herunder driftsmæssigt, uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

¹⁷ § 49. Vandløbsmyndigheden fastsætter flodemål for alle opstemningsanlæg.

- Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering m.v. (Regulerings- og restaureringsbekendtgørelsen)
 - § 3¹⁸ (Regulering kun efter vandløbsmyndighedens bestemmelser)
 - § 5¹⁹ (Anlæg af nye vandløb kun efter vandløbsmyndighedens bestemmelser)
 - § 7²⁰ (Vandløbsmyndigheden kan beslutte at oprette eller ændre offentlige pumpelag)
 - § 7, Stk. 2²¹ (Vandløbsmyndigheden fastsætter områder, der skal høre under pumpelag samt vedtægter)
 - § 9²² (Broer, overkørsler og lignende må kun anlægges med vandløbsmyndighedens tilladelse)
 - § 10²³ (Anlæggelse eller ændring af opstemningsanlæg kun med vandløbsmyndighedens godkendelse)
 - § 11²⁴ (Vandløbsmyndigheden fastsætter flodemål for opstemningsanlæg)

4 Vilkår

Tilladelse til restaurerings- og reguleringstiltag meddeles på følgende vilkår:

1. Projektet skal udføres som beskrevet i projektbeskrivelse
2. Vandløbsmyndigheden skal orienteres senest 2 uger inden arbejdets opstart, så vandløbsmyndigheden har mulighed for at føre tilsyn med arbejdet, hvis det vurderes nødvendigt.
3. Bliver det nødvendigt at ændre i projektet undervejs, så skal Slagelse Kommune kontaktes inden ændringen igangsættes.
4. Forinden arbejdet påbegyndes skal der indsendes en plan for jordbalancen for hele projektet.
5. Anlægsarbejdet skal tilrettelægges på en sådan måde, at der til enhver tid er fri passage for vandrende fisk mellem Tude Å opstrøms for projektområdet og Storebælt.
6. Opstrøms liggende grundejere, der ikke er en del af projektet, må ikke få deres afstrømning påvirket negativt, medmindre der er aftale om udbetaling af kompensation.
7. Ved anlægsarbejde i forbindelse med regulering af eksisterende vandløb, etablering af nye vandløb samt ændring af broer og andre bygværker skal det så vidt muligt undgås, at der transporteres sand, sediment og andet materiale til nedstrøms liggende vandløbsstrækninger.

¹⁸ § 3. Vandløb må kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

¹⁹ § 5. Nye vandløb, bortset fra dem der er nævnt i lovens § 3, stk. 2, må kun anlægges efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

²⁰ § 7. Vandløbsmyndigheden kan træffe beslutning om oprettelse eller ændring af offentlige pumpelag.

²¹ § 7, Stk. 2. Vandløbsmyndigheden fastsætter, hvilke områder der skal høre under pumpelaget, og udfærdiger en vedtægt for laget.

²² § 9, Stk. 2. Der må ikke nedlægges rørledninger, kabler m.v. i vandløbet uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

²³ § 10. Opstemningsanlæg eller andre anlæg, der kan hindre vandets frie løb eller i øvrigt kan være til skade for vandløbet, må ikke anlægges eller ændres, herunder driftsmæssigt, uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

²⁴ § 11. Vandløbsmyndigheden fastsætter flodemål for alle opstemningsanlæg. Anlæggets ejer afholder omkostningerne ved anbringelse og vedligeholdelse af flodemålsmærker.

8. Ved etablering af overkørsler og broer skal det sikres at vandløbsbunden fortsætter jævnt gennem/under, så der ikke opstår bratte niveauforskelle, der kan fungere som faunaspærringer.
9. Ved kørsel og arbejde langs vandløb skal det sikres, at brinker ikke bliver trykket. Hvis anlægsarbejderne giver anledning til betydelig sandvandring, eller hvis der sker skader på vandløbenes bund eller brinker, skal forholdene retableres på ansøgers foranledning.
10. Efter endt anlægsarbejde skal alle arbejdsarealer retableres til mindst samme stand som før anlægsarbejdets opstart.
11. Stenmaterialet, der udlægges i vandløbet må ikke indeholde porøst materiale, flintesten eller kalk.
12. Stenblandingerne sammensætning skal dokumenteres i god tid inden anvendelse. Sten- og grusblandinger skal godkendes af tilsynet forud for udlægning.
13. Evt. overskudsjord fra projektet må ikke udsprede på § 3-beskyttede arealer.
14. Ved de hydrauliske tværforbindelser langs den restaurerede strækning af Tude Å og ved Bækkerendens underføring under Broholmvej skal der være monteret smoltriste i perioden fra den 1. marts til og med den 31. maj. Smoltriste må tidligst monteres 15 dage før den 1. marts og skal være fjernet senest 15 dage efter den 31. maj.
15. Hvis der under gravearbejdet i forbindelse med etablering af Tude Ås nye forløb samt slyngning af vandløbet påtræffes og beskadiges forsyningsledninger, så skal disse retableres hurtigst muligt og Envafor skal orienteres.
16. Inden opfyldning af sløjfede vandløbsstrækninger skal evt. plastik, flamingo og lignende opsamles og bortskaffes.
17. Opfyldning af vandløbsstrækninger og etablering af diger skal ske med ren jord og rene materialer.
18. Ansøger har selv ansvaret for at undersøge Ledningsejerregistret www.ler.dk for om der ligger ledninger i det område som der skal graves i.
19. Findes der under jordarbejdet spor af fortidsminder, f.eks. knogler, flintredskaber, lerkarskår m.m., skal arbejdet standses, i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland, 25 52 83 83, plan@vestmuseum.dk. Eventuelle spørgsmål herom kan rettes til Museum Vestsjælland.

Tilladelse til nedlæggelse af Pumpelag Tjæreby Indre Vejle meddeles på følgende vilkår:

20. Nedlæggelsen af Pumpelag Tjæreby Indre Vejle træder i kraft, når Tude Ådal-vådområdepjektet er godkendt og klagefristen er udløbet, og når alle arbejder til sikring af de fremtidige afvandingsforhold er udført.

Der vil tilgå besked til pumpelaget fra Slagelse kommune, når nedlæggelsen træder i kræft.
21. Pumpelag Tjæreby Indre Vejle beslutter på en generalforsamling, hvordan pumpelagets opsparede midler og evt. andre værdier fordeles. Beslutning forelægges for vandløbsmyndigheden.
22. Nedlæggelsen af Pumpelaget Tjæreby indre vejle kan ikke træde i kræft før den nye vedtægt for Pumpelag Tjæreby Ydre Vejle er vedtaget.
23. Følgende anlæg vil blive nedlagt:
 - Pumpestationen ved udløb af Afvandingskanalen ved Bækkerendens st. 5.626.

- Hele Afvandingskanalen
- De nordligste ca. 650 m af Tilløbskanalen
- De nedre ca. 500 m af Tjæreby Vejlerenden

24. Grøfterne afskæres ved etableringen af nye diger, men opfyldes ikke.

25. Anlæg, der ikke nedlægges eller vedligeholdes af Slagelse Kommune, overgår til Pumpelag Tjæreby Ydre Vejle.

26. Al anlægsarbejde i forbindelse med nedlæggelsen udføres af Slagelse Kommune som led i Tude Å projektet.

Tilladelse til ændring af Pumpelag Tjæreby Ydre Vejle meddeles på følgende vilkår:

- 27. Pumpelag Tjæreby Ydre Vejle forbliver et offentligt pumpelag. Lagets nye vedtægter og partsfordeling fremgår af **bilag 2**.
- 28. Tjokholmdæmningen samt højvandsslukket ejes og vedligeholdes fremadrettet af Slagelse Kommune.
- 29. Ændringen af Pumpelag Tjæreby Ydre Vejle træder i kræft, når alle vilkår til nedlæggelsen af Pumpelag Tjæreby Indre Vejle er opfyldt.

Kommentar [JB4]: Bilag 2

5 Dokumenter der ligger til grund for afgørelsen

- Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS
- Bilag til ansøgning af 28. april 2025
- Tude Å, Miljøkonsekvensrapport af 30. april 2025, udarbejdet af WSP Danmark A/S
- Tude Ådal (Tude Å gennem Vejlerne), Teknisk forundersøgelse af 24. august 2015, udarbejdet af Orbicon A/S (nu WSP Danmark A/S)
- Tilladelse til at fravige det fastlagte miljømål for Bækkerenden (vandområde nr. 03032) af 1. juli 2024, Miljøministeriet
- Vedtægter for Tjæreby Ydre Vejle Pumpelag af **dato**
- Partsfordeling for Tjæreby Ydre Vejle Pumpelag af **dato**
- Dispensation ift. § 3 i naturbeskyttelsesloven af **dato**
- Dispensation ift. § 18 i naturbeskyttelsesloven af **dato**
- Afgørelse ift. § 25 miljøvurderingsloven af **dato**
- Dispensation fra § 29a i museumsloven af **dato**
- Tilladelse ift. § 3 i kystbeskyttelsesloven af **dato**
- Tilladelse ift. § 35 i planloven af **dato**
- Dispensation fra Fredningsnævnet Vestsjælland vedr. fredning af Tude Å, Tude Ådal og Vårby Ådal af **dato**

6 Klassifikation

Et vandløbs klassifikation siger ikke noget om ejerforhold, det siger kun noget om, hvem der har pligt til at vedligeholde vandløbet. Offentlige vandløb vedligeholdes af Kommunens vandløbsmyndighed. Private vandløb vedligeholdes af grundejer, der har vandløbet liggende på

hans/hendes ejendom, medmindre der er indgået aftale om andet. Alle vandløb, både offentlige og private ejes af de grundejere på hvis ejendom vandløbet ligger.

6.1 Tude Å

Det nye restaurerede forløb af Tude Å st. 31.705-35.291 vil være et offentligt vandløb. Herudover vil de afsnørende strækninger af Tude Å's gamle forløb (øst og vest for Bildsøvej) fortsat være offentlige vandløb.

Nyt forløb og dimensioner indarbejdes i regulativ for vandløbet ved næste revision. Øvrige strækninger af Tude Å, der ikke berøres af projektet, vil fortsat være omfattet af gældende regulativer for Tude Å^{25/26/27}.

6.2 Sortesvælgsrenden

Sortesvælgsrenden sløjfes. Vandløbet bliver en del af Tude Ås restaurerede forløb.

6.3 Bækkerenden

Bækkerenden st. 6.363-7.807 sløjfes. Vandløbet bliver en del af Tude Ås restaurerede forløb.

For Bækkerenden st. 0-6.363 sker der ingen ændringer klassifikationsmæssigt. Vandløbet vil fortsat være offentligt vandløb omfattet af Regulativ for Digerenden, Stude-Nebrerenden, Bækkerenden og Hulhøjrenden²⁸.

6.4 Private vandløb

Vandløb, herunder grøfter, kanaler og dræn, der i dag er private, vil fortsat være private. Projektet omfatter ikke opklassifikation.

De nye digekanaler, der etableres bliver private vandløb.

7 Fremtidig vedligeholdelse

7.1 Offentlige vandløb

Vedligeholdelse af offentlige vandløb påhviler jf. vandløbslovens § 31²⁹ vandløbsmyndigheden i Slagelse Kommune. Offentlige vandløb skal vedligeholdes i henhold til deres gældende regulativer.

Dimensionerne for skikkelsen af den restaurerede strækning af Tude Å fremgår af nedenstående tabel i afsnit 13.1, tabel 1. Dimensioner for Bækkerenden fremgår af afsnit 13.3, tabel 2.

²⁵ Regulativ for Tude Å, Bromme – Havrebjerg, Amtsvandløb nr. 05 af 17. maj 1994 https://filer.slagelse.dk/SlagelseDK/Vandlo-epsregulativer/Tude%20%C3%85/Tudeaa_regulativ.pdf

²⁶ Tillæg til regulativ for Tude Å, Bromme – Havrebjerg, Amtsvandløb nr. 05 https://filer.slagelse.dk/SlagelseDK/Vandloepsregulativer/Tude%20%C3%85/Tudeaa_tillaegsregulativ.pdf

²⁷ Regulativ for Tude Å, Havrebjerg – Storebælt, Amtsvandløb nr. 05 af 17. maj 1994 https://filer.slagelse.dk/SlagelseDK/Vandlo-epsregulativer/Tude%20%C3%85/Tudeaa_HS_regulativ.pdf

²⁸ https://filer.slagelse.dk/SlagelseDK/Vandloepsregulativer/Digerenden,%20Stude-Neblerenden,%20B%C3%A6kkerenden%20og%20Hulhojrenden/DSBH_regulativ.pdf

²⁹ § 31. Vedligeholdelsen af offentlige vandløb påhviler vandløbsmyndigheden.

7.2 Private vandløb

Fremtidig vedligeholdelse af private vandløb påhviler jf. § 35³⁰ i vandløbsloven den til enhver tid værende ejer af matriklen, hvor de private vandløb er beliggende, medmindre der træffes aftale om andet.

Vandløb skal vedligeholdes i henhold til vandløbslovens § 27, stk. 1³¹, der foreskriver, at vandløb skal vedligeholdes, så deres skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres.

De private vandløb Tilløbskanalen, Tjæreby Vejlerenden, grøfterne ved Frølunde Fed og de nye digekanaler påtænkes fremover vedligeholdet af Tjæreby Ydre Vejle pumpelag, som skal varetage afvandingen af arealerne udenfor vådområdet.

Kommentar [TS5]: Tjek med Karlos

7.3 Vejgrøfter

Vejgrøfterne vedligeholdes af vejmyndigheden i Slagelse Kommune.

7.4 Broer

- Broen ved Bildsøvej i Tude Å's ny st. 33.707-33.728, samt spangene i Tude Å's ny st. 32.043 og 32.520 vedligeholdes af Slagelse Kommune.
- Broen over Bækkerenden ved Broholmvej vedligeholdes af Slagelse Kommune.
- Spangen i Tude Å's ny st. 32.772 vedligeholdes af bredejereren.

Kommentar [DM6]: Tjek op med Bo om dette er korrekt
Ved en fejl er dette ikke kommet med i høringen

Kommentar [JB7R6]: Dette er fortsat uafklaret.

7.5 Højvandslukke i Tjokholmdæmningen

Højvandslukket vedligeholdes af Slagelse Kommune.

7.6 Brinkdiger

Brinkdiger og hydrauliske tværforbinder langs den nedre del af Tude Å ejes og vedligeholdes af Slagelse Kommune, som del af det offentlige vandløb.

7.7 Tjokholmdæmningen og diger

De anlagte diger ansues som en nødvendig del af det anlagte vådområde. Den fremtidige kontrol og vedligehold af digerene vil derfor blive varetaget af Slagelse Kommune. Ligeledes overgår vedligeholdelsen af Tjokholmdæmningen til Slagelse Kommune. Dette er endvidere begrundet i, at der ikke længere er noget pumpeanlæg i tilknytning til dæmningen, som fremover sammen med de etablerede højvandslukke alene har kystbeskyttelsesformål.

8 Godkendelsens varighed

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristens udløb. En evt. klage har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet beslutter noget andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 3 år efter udstedelsen/endelig afgørelse.

Slagelse Kommune skal orienteres, hvis projektet ikke realiseres.

³⁰ § 35. Vedligeholdelsen af private vandløb påhviler bredejerne, medmindre der efter stk. 3 eller efter § 36 er truffet anden bestemmelse.

³¹ § 27. Vandløb skal vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres, medmindre andet er fastsat i regulativet, jf. § 12, stk. 4, eller i afgørelse efter § 36 a, stk. 1.

9 Færdigmelding

Slagelse Kommune, vandløbsmyndigheden, skal orienteres, når anlægsarbejdet er udført. Senest 1 år fra projektets afslutning skal der fremsendes dokumentation, i form af opmålinger for projektets udførelse. Færdigmeldingen skal indeholde en opmåling af den restaurerede strækning af Tude Å, herunder broer/anlæg i et format, der kan indlæses i VASP.

Færdigmeldingen skal indeholde en erklæring om at projektet er udført som beskrevet i ansøgningen og at de enkelte vilkår, der er stillet til projektet, er overholdt. Hvis der i forbindelse med projektet er sket ændringer, der fraviger fra ansøgningen eller hvis der er vilkår, der ikke er overholdt, så skal disse forhold også fremgå af færdigmeldingen. Færdigmeldingen bør også indeholde billeder af det færdige projekt.

Efter færdigmeldingen syner vandløbsmyndigheden det udførte anlægsarbejde, hvis det vurderes nødvendigt.

Det er ansøgers pligt at informere eventuelle andre, der skal udføre arbejdet om tilladelsens indhold, herunder de stillede vilkår. Det er ansøgers ansvar, at vilkår overholdes.

10 Økonomiske forhold

Projektet finansieres af Slagelse Kommune, staten og EU. Ingen grundejere pålægges derfor at bidrage til projektets anlæg.

Der er truffet endelige aftaler om økonomisk kompensation for følgende lodsejere:

- X
- X
- X

Taksationskommissionen har truffet afgørelse om økonomisk kompensation den dato.

Tjæreby Ydre Vejle Pumpelag har fået fastlagt ny interessegrænse og partsfordeling. I henhold til bilag X.

11 Redegørelse

Før 1866 løb Tude Å ud i to lavvandede områder kaldet Store Vejlen og Lille Vejlen. Dengang var det et naturligt vådområde med vandløb og laguner. Mellem 1866 og 1892 blev området ændret og åens forløb blev rettet ud og vejlerne blev inddæmmet.

Slagelse Kommune har i en årrække planlagt at etablere et vådområde på en del af arealerne syd for Tude Å omkring Bækkerenden og Sortesvælgsgrenden, samt områderne Store Vejlen og Lille Vejlen. En del af projektet omhandler at Tude Å føres tilbage til det oprindelige forløb.

Projektet er en del af realiseringen af indsatsprogrammet i Vandområdeplan 2015-2021. Det overordnede formål er at reducere kvælstofbelastningen til Smålandsfarvandet ved en generel hævnning af områdets vandstand. Slagelse Kommune er forpligtet til at arbejde for realiseringen af indsatsprogrammet.

Kommentar [JB8]: Såfremt der ikke foreligger frivillige aftaler eller kan opnås forlig med berørte grundejere kan sagen foreligges for taksationskommissionen til endelig afgørelse omkring de økonomiske forhold før Slagelse Kommune kan endelig godkendelse af projektet.

Kommentar [JB9]: Bilag 3 Rapport til partsfordeling, vedtægter samt liste med kompensation/partsfordeling til lodsejere.

I den tekniske forundersøgelse for vådområdeprojektet er det beregnet, at udledningen af kvælstof med Tude Å systemet til vandområdet Jammerland Bugt og Musholm Bugt vil blive reduceret med 31 ton kvælstof pr. år.

Projektet har desuden til formål at løfte de generelle naturværdier i området ved at skabe nye levesteder for områdets dyre- og planteliv. Projektet kommer til at skabe nye levesteder for dyr og planter ved at etablere et nyt vådområde, der rummer potentiale for dyre- og planteliv. Store Vejlen skal igen være et lavvandet område med åbent vand, og Lille Vejlen skal blive et sumpområde, hvor der nogle gange står vand. Desuden skal projektet forbedre adgangen til ådalens natur- og kulturværdier ved at bevare og udvikle natur- og kulturværdierne i ådalen, så der skabes et autentisk og sammenhængende landskab, der understøtter vikingeborgen Trelleborgs placering i ådalen og dermed vandvejen mellem Storebælt og Trelleborg.

12 Forundersøgelse

Det tidligere Orbicon A/S (nu WSP Danmark A/S) har for Slagelse Kommune, Teknik og Miljøforvaltningen udarbejdet en teknisk forundersøgelse af projektet *Tude Ådal (Tude Å gennem Vejlerne)*, Teknisk forundersøgelse af 24. august 2015. Forundersøgelsen behandler også vandløbsforhold og afvanding samt indeholder en konsekvensvurdering for realisering af projektet.

Kommentar [JB10]: Bilag 4?

13 Projektbeskrivelse

Det ansøgte projekt vedr. Tude Ådal indeholder de tiltag, der er listet herunder.

1. Regulering og restaurering af Tude Å
2. Regulering af Sortesvælgsrenden
3. Regulering af Bækkerenden
4. Etablering af 2 overkørsler og 1 overgang over Tude Å
5. Etablering af ny vejbro over Tude Å for Bildsøvej
6. Etablering af smoltgitter i underføring under Broholmvej
7. Etablering af brinkdiger med smoltriste langs med Tude Å i Lille Vejlen
8. Fjernelse af pumpe og etablering af højvandsslukke i Tjokholmdæmningen
9. Nedlæggelse af pumpelag Tjæreby Indre Vejle
10. Etablering af 6 pumpeanlæg i forbindelse med ændring af Pumpelaget Tjæreby Ydre Vejle
11. Etablering af nye diger
12. Anlæg af nye og regulering af eksisterende grøfter langs etablerede diger i Tjæreby Ydre Vejle Pumpelag.

Figur 1 herunder viser de arealer ved Bækkerenden og Sortesvælgsrenden samt områderne Store Vejlen og Lille Vejlen, der er en del af Tude Ådal Vådområdeprojektet.

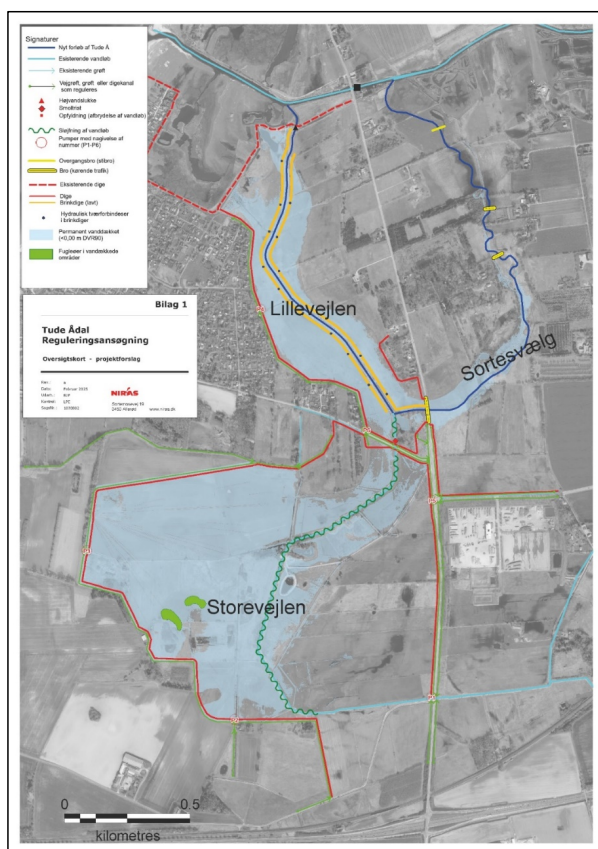

Figur 1: Udbredelsen af de arealer omkring Bækkerenden og Sortesvælsrenden samt områderne Store Vejen og Lille Vejen, der er en del af Tude Ådal vådområdeprojektet. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Figur 2 viser et oversigtskort over projektområdet, hvor de fysiske projektiltag er markeret inklusiv nødvendige afværgeforanstaltninger. Oversigtskortet er yderligere vedlagt som **bilag 5** i større format.

Kommentar [JB11]: Bilag 5

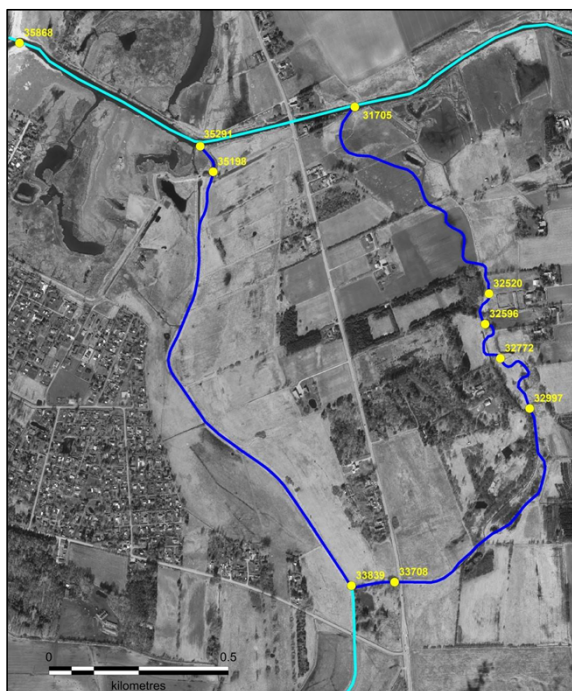
De enkelte tiltag vil blive beskrevet og gennemgået i afsnittene herunder. Projektbeskrivelsen er gengivet fra ansøgning af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS. Ansøgning er vedlagt som bilag 1.

Figur 2: Fysiske projekttiltag inkl. nødvendige afværgeforanstaltninger. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

13.1 Restaurering af Tude Å

Tude Å knækkes mod syd fra ca. st. 31.705 og lægges tilbage til sit oprindelige forløb ned om Næsby Fed igennem Sortesvælgsrenden og den nedre del af Bækkerendens eksisterende forløb til udløbet i Tude Ås eksisterende st. 32.178. Det nye forløb er ca. 3.586 meter langt, og ved omlægningen forlænges Tude Å således med 3.113 meter, figur 3.

Figur 3: Det nye restaurerede forløb af Tude Å. Den nye stationering for den omlagte strækning er angivet med gult. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Der foretages i forbindelse med forlægningen en udgravning til det nye forløb af Tude Å. De første 1.330 meter etableres der et helt nyt vandløbstrace, mens forlægningen i øvrigt i store træk følger det eksisterende forløb af Sortesvælgsrenden og Bækkerenden, der reguleres som beskrevet i henholdsvis afsnit 13.3 og 13.4.

Ved den nye stræknings passage af Bildsøvej etableres der en ny underføring, som beskrives nærmere i afsnit 13.2.1.

Vandløbet etableres med en bundbredde på 12 meter og et anlæg på 1,25 fra vandløbet svinger ind i det nye forløb (st. 31.705) til tilløbet fra Bækkerenden (ny st. 33.839), hvorefter bundbredden øges til 18 m med et anlæg på 2.

Vandløbet vil få en ovenbredde (kronekant til kronekant) mellem 14 og 17 meter øst for Bildsøvej og mellem 21 og 26 meter vest for Bildsøvej.

Dimensionsskemaet for det nye forløb fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Dimensioner for det nye forløb af Tude Å. #Bro opdelt i 2 brofag med et vandslug på hver 7 m. *Højvandlukke opdelt i 3 brofag med et vandslug på hver 4 m. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Ny station (m)	Eks. Station (m)	Bundkote (m DVR90)	Bundbredde (m)	Fald (‰)	Anlæg	Kommentar
31.705	31.705	-1,30	X	X	X	Start nyt forløb
32.043						Stibro (spang)
32.520	-	-		0,02	1,25	Bro (spang)
32.772	-	-	12			Bro (spang)
33.708	-	-1,33			1,25	Overgang til broprofil
33.712	-	-1,33	X	X	X	Broindløb
			2x7#	-	-	Bildsøvej
33.725	-	-1,33	X	X	X	Broindløb
33.730	-	-1,33	X			Overgang fra broprofil
			12	0	1,25	
33.839	-	-1,33	X	X		Tilløb Bækkerenden
			18	0,02	2	
35.198	-	-1,35	X	X	X	Indløb
			3x4*	-	-	Højvandlukke
35.203	-	-1,35	X	X	X	Udløb
			12	0		
35.291	32.178	-1,35		X		Udløb nuværende forløb
			12	0,1		
35.728	32.615	-1,39		X		
			12	-18	1,25	
35.768	32.655	-0,67		X		
			12	0		
35.868	32.755	-0,67	X	X	X	Udløb i Storebælt

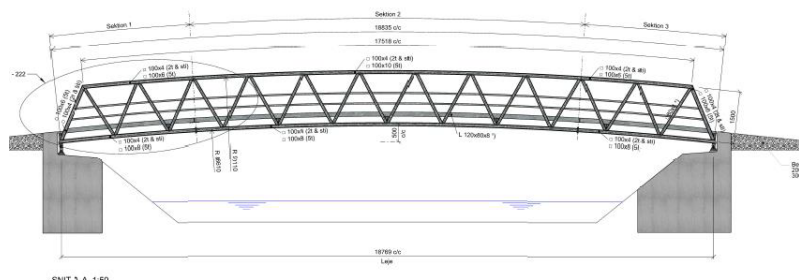
13.2 Reguleringsiltag i Tude Å

13.2.1 Broer

13.2.1.1 Stibro i st. 32.043 og broer i st. 32.520 og 32.772

Der etableres en stibro i st. 32.043 og to broer til lette køretøjer i henholdsvis st. 32.520 og st. 32.772. De to sidstnævnte broer er konstrueret til en last på henholdsvis 5 ton og 2 ton. Stibroen bliver en del af Ådalsstien, som bliver en tinglyst sti med forbindelse fra Næsby Strand til Trelleborg.

Alle tre broer er konstrueret som spang. Herved forstås at broerne består af et brodæk, som hviler af på brinkerne. Der udføres dog i det aktuelle tilfælde en forstærkning af brinken i form af et støbt fundament, se figur 4.

Figur 4: Principtegning for de tre broer med et brodæk, som hviler af på en forstærket brink. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Stibroen får en bredde på 2,3 m, mens de to andre broer får en bredde på 3,3 m.

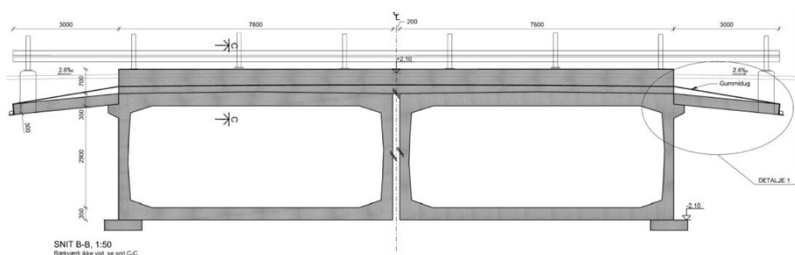
Vandløbet har samme tværsnitsprofil under broerne, som op- og nedstrøms for broerne.

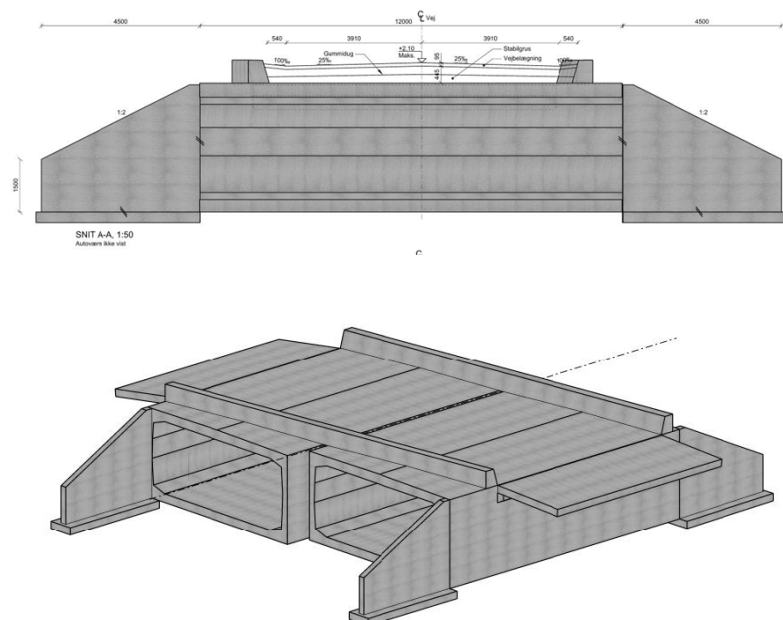
13.2.1.2 Bro for Bildsøvej (st. 33.707-33.728)

Broen bliver sammensat af to tunnelrør med et vandslug (bredde på tværs af vandløbet) på 7,00 m. Underkant af brodækket bliver placeret i kote 1,15 m DVR90 i begge tunnelrør. Broen får en naturlig vandløbsbund med samme bundkote som op- og nedstrøms broen. Bunden af tunnelrørene bliver beliggende i ca. kote -1,75 m DVR90, ca. 0,42 m under den naturlige bund.

Bunden opbygges af et af ca. 0,22 m komprimeret bundsikringsgrus, hvorpå der udlægges 0,20 m grus og stenblanding: nøddesten (Ø16-Ø32 mm), singles (Ø32-Ø64 mm) og paksten (Ø64-Ø200 mm) 1:1:1.

Broens tunnelelementer udstyres med 4,5 m lange fløjvægge. På begge sider af broen skabes der fra tunnelelementerne og 9 m opstrøms og 9 m nedstrøms en jævn overgang til vandløbets generelle trapezprofil med 12 m bundbredde og sideanlæg 1,25. Opbygningen af sideanlægget på indersiden af fløjvæggene og indtil det intakte profil opstrøms og nedstrøms med en blanding af kampesten (hovedbygning) og singels opfyldning imellem kampesten.

Figur 5: Snittegning (øverst), længdeprofil (midt) og skråperspektiv (nederst) af tunnelbro ved Bildsøvej. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

13.2.2 Højvandslukke

13.2.2.1 Nedlæggelse af eksisterende højvandslukke og passage under Bildsøvej

Det eksisterende højvandslukke i Næsby Slusebro, hvor Tude Å i dag løber under Bildsøvej, nedlægges. Som et led i fjernelse af Tude Ås nuværende underføring under Bildsøvej ved Næsby Slusebro opfyldes vandløbet til kote 2,00 m DVR90 over en kort strækning på ca. 20 m umiddelbart øst for broen. Vandløbet får herved to blinde løb, ét øst for broen og ét vest for broen. Det sidstnævnte vil fortsat kunne fungere som bådhavn. Det blinde løb øst for broen bevares med henblik på at imødekomme grundejernes ønske om fortsat at bevare adgangen til vand og Tude Å.

Ved en evt. senere renovering af broen kan den afløses af en opfyldning/dæmning. Dette er dog ikke en del af nærværende projekt.

13.2.2.2 Etablering af nyt højvandslukke i Tjokholmdæmningen

Det eksisterende udløb for Bækkerenden gennem Tjokholmdæmningen (pumpestation) lukkes, og der etableres et nyt udløb for Tude Å igennem et højvandslukke i dæmningen.

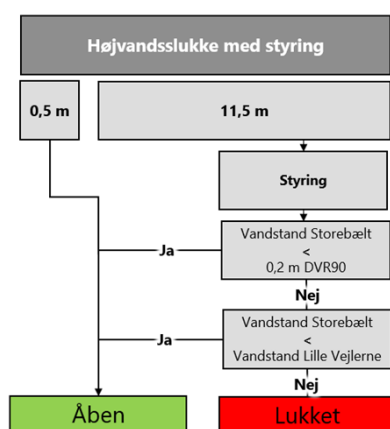
Højvandslukket etableres fordi det er nødvendigt at beskytte projektområdet mod højvande, idet der er registreret højvande op til +1,77 m DVR90 i 2006 i Korsør Havn, hvilket vil have negative konsekvenser for nærområdet.

Styringen af højvandslukkets åbning og lukning er illustreret i figur 6.

Højvandsslukket etableres som en betonkonstruktion i den eksisterende dæmning med 3 gennemløb på hver 4 meters bredde og 2 meters højde, hvorpå der monteres sidehængte galvaniserede ståklapper på 2 x 2 meter. I én af ståklapperne etableres en 0,50 m bred åbning i næsten hele klappens højde, undtaget et smalt bund og topstykke. Åbningen forsynes med en mindre sidehængt klap eller et skot/skydespjæld, som kan lukkes. Åbningen vil altid være åben, undtaget på dage/døgn som omfattes af DMI's områdevarsling af vandstande på 1,25 m DVR90 eller mere. På sådanne dage/døgn lukkes åbningen. Dette forventes på baggrund af højvandsstatistik for Korsør Havn at ske ca. éngang hvert femte år.

De sidehængte klapper udføres endvidere med styring. Styringen etableres således, at klapperne først lukker når vandstanden i østlige Storebælt, overstiger kote 0,20 m DVR90, og kun når der samtidig er højere vandstand på nedstrøms side af Tjokholmdæmningen end på opstrøms side. Styringen indrettes med stor sikkerhed således, at der udarbejdes en nødprocedure for styringen, for de situationer, hvor der sker udfald af data og/eller strømforsyning. I sådanne tilfælde vil der blive modtaget en alarm i Slagelse Kommunes beredskab, som vil overtage styringen af slusen, hvilket vil blive udført manuelt. Der udarbejdes i forbindelse med bygningen af slusen en driftsmanual, som færdiggøres senest to måneder efter ibrugtagning af slusen. Driftsmanualen beskriver såvel daglig drift som nødprocedurer i forhold til de fejl og kritiske situationer i forbindelse med driften.

Terrænkoten på Tjokholmdæmningen er omkring kote +1,93 m DVR90, og bredden af dæmningen skønnes til at være 12 meter. Bundkoten for vandløbet gennem højvandsslukket bliver -1,35 m DVR90.

Figur 6: Illustration af højvandsslukkets åben og lukning. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

13.2.3 Brinkdiger og hydrauliske tværforbindelser, Tude Å

Der etableres brinkdiger parallelt med Tude Å i Lille Vejlen (se bilag 5). Brinkdigerne skal hindre nedtrækkende smolt (1 – 2 års ørredyngel, som trækker ud i havet og bliver til havørred) i at komme ud i sø- og vådområdet, hvor de har ringere chance for at overleve. Da det imidlertid er vigtigt for kvælstoffjernelsen, at der sker en udveksling af vand imellem vandløbet og vådområdet etableres der hydrauliske tværforbindelser gennem brinkdigerne, forsynet med smoltriste med 6 mm tremmeafstand.

Kommentar [JB12]: Bilag 5 oversigtskort

Brinkdigerne opbygges på den nedstrøms strækning af Tude Å fra broen ved Bildsøvej i st. 33.728. De opbygges på vandløbets vestside fra tilløbet af Bækkerenden til Tjokholmdæmningen, i alt ca., 1.350 m og på vandløbets henholdsvis nord- og østside fra broen over Bildsøvej til 255 m opstrøms Tjokholmdæmningen, hvor den rammer terræn langs vandløbet med topkote 0,30 m DVR90 eller højere.

Brinkdigerne placeres af hensyn til vandløbsbrinkernes stabilitet i en afstand på minimum 4 m fra vandløbets brink, således at der minimum er 4 m urørt ådal med intakt topjord og vegetation imellem det nygravede vandløb og brink-diget. Det opbygges med en kronebredde på 3 m og et sideanlæg på 3.

Diget opbygges af en kerne af sandjord inderst imod vandløbet. Der, hvor digekernen anlægges, afrømmes vækstlaget og mulden til 0,20 m under terræn. I afrømningen opbygges til eksisterende terræn, hvorefter digekernen opbygges med sideanlæg på 3 og en kronebredde på 3 i kote 0,35 m DVR90. Der er indregnet en forventet sætning på op til 5 cm i løbet af de første 1-2 år, således at der i løbet af et par år vil opnås en topkote på 0,3 m DVR90.

Vandstanden vil i april-maj være under kote 0,30 m DVR90 96 % af tiden i Lille Vejlen, og i april vil vandstanden være lavere end kote 0,30 m DVR90 i mere end 99 % af tiden. April og maj må forventes at være de måneder smoltnedtrækket i hovedsagen foregår og her i den nedre del af Tude forventes det største nedtræk i maj.

Den afrømmede muld fra brinkdiget samt fra det udgravede Tude Å tracé imellem brinkdigerne, lægges på digernes ydersider fra digekronen og ud i ådalen med et fladt og variabelt anlæg fra 3 til 6. Muldoplægningen vil dels medvirke til at forstærke brinkdigerne overfor erosion og vil endvidere medvirke til at opbløde digernes geometriske form.

Der skal i alt laves 14 hydrauliske tværforbindelser fra vandløbet og på tværs af brinkdigerne, 9 på vestsiden og 5 på østsiden af vandløbet.

Hver af de 14 tværforbindelser etableres med to parallelle ø500 mm rør. I rørenderne i Tude Å monteres en smoltrist med en gitterafstand på 6 mm, som forhindrer, at smolt kan komme ind i rørerne. På bagsiden imod vådområdet etableres en kort udløbsgrøft (5m) som sikrer, at der er fri vandudveksling. Rørene etableres uden fald og med en bundkote i kote 1,00 m DVR90. Smoltristene skal være monteret i perioden fra den 1. marts til og med den 31. maj. De må monteres 15 dage før og tages op senest 15 dage efter denne periode.

13.3 Regulering af Bækkerenden

13.3.1 Sløjfning af delstrækning st. 6.363-7.807

Bækkerenden bevares indtil sammenløb med det nye forløb af Tude Å i Bækkerendens station 6.363. Vandløbet bliver herved forkortet med 1.444 meter.

Bækkerenden sløjfes dog som vandløb igennem den sydlige del af det med projektet skabte vanddækkede områder. Det må forventes, at vandløbet igennem de permanent vanddækkede områder ikke får karakter af vandløb, men muligvis vil bestå som om en strømmende igennem en sø. Der er derfor ikke fastlagt dimensioner for denne strækning.

Der etableres en pumpestation ved diget parallelt med Bækkerendens station 4.320. Der etableres en smoltrist i underføringen under Broholmvej.

Smolt er 1-2-årige ørreder, som trækker ud i havet og bliver til havørred. Smoltristen monteres i en fals således, at den kan tages op, når den ikke er i brug. Smoltristen skal være monteret fra 1. marts til 31. maj, hvor den forhindrer nedtrækkende smolt i at blive ført med strømmen ind i vådområdet i Storevejlen. Smoltristen må tidligst monteres 15 dage før den 1. marts og skal være fjernet senest 15 dage efter den 31. maj.

Bækkerendens nye dimensioner er angivet i tabel 2.

Tabel 2: Bækkerendens nye dimensioner. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Station (m)	Bundkote (m DVR90)	Bundbredde (m)	Fald (‰)	Anlæg	Kommentar
4.312	-0,51	X	X	X	Broindkøb
		2,90	-	-	Bildsøvej
4.323	-0,52	X	X	X	Broudløb, indkøb pumpestation
		-	0,0		Pumpestation
4.343	-0,52	X	X	X	Udløb pumpestation
		1,0	0,5	1	
4.818	-0,76	X	X	X	Indløb sø
		-	-	-	
6.222	-1,28	X	X	X	Udløb sø
		1,0	0,0	1	
6.223	-1,28				Smoltgitter fra 1.marts- 31. maj
6.223	-1,28	X	X	X	Broindkøb
		1,9	0,0	-	Broholmvej
6.252	-1,28	X	X	X	Broudløb
		1,0	0,1	1	
6.363	-1,30	X	X	X	Udløb i Tude Å

13.3.2 Underføring under Broholmvej

Der etableres en smoltrist med 6 mm tremmeafstand på opstrøms side af underføringen under Broholmvej. Smoltristen skydes ned i en fastmonteret fals på brokonstruktionen, således at den kan trækkes op i perioder, hvor der ikke er brug for den. Smoltristen skal være nedsænket og forhindre smoltindtræk i Store Vejlen fra 1. marts til og med 31. maj.

13.4 Regulering af Sortesvælgsrenden

13.4.1 Sløjfning af Sortesvælgsrenden st. 0-995

Sortesvælgsrenden nedlægges som vandløb på hele forløbet st. 0-995, da Tude Å forlægges til Sortesvælgsrendens nuværende forløb. Afvandingsfunktionen overtages dermed af Tude Å.

13.5 Diger og digeanlæg

13.5.1 Anlæg af nye diger

Med henblik på at sikre afvandingen udenfor projektområdet samme afvandingsstilstand, som under de nuværende forhold, etableres diger til afgrænsning af vådområdet.

Digerne udformes med en 1,5 m bred digekrone, et sideanlæg på 2 eller 3 på ydersiden vendende væk fra vådområdet og 3 på indersiden ind mod vådområdet, figur 7.

Digerne opbygges efter et af følgende to principper:

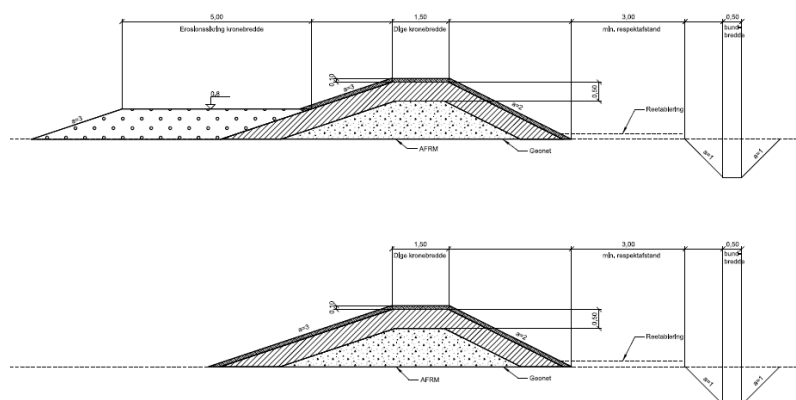
- Princip 1: Opbygges med en kerne af sand (friktionsmateriale), og kappe af ler. Lerkappen er 40-50 cm tyk, og skal bestå af stenfrit ler. Diget opbygges på geonet, der udlægges efter afrømning af muld. Lerkappen kan uden videre gøres tykkere, hvis der er mere ler end sand til rådighed.
- Princip 2: Opbygges af ensartet jord. Enten sandet jord med vækstlag på toppen på strækninger der ikke særlig ofte er vandpåvirket og som derfor typisk ikke har særlig stor højde. Princippet kan også anvendes med kerne af lerjord. Her kan den anvendes overalt.

På den våde side af digerne ind mod vådområdet skal overfladen erosionssikres mod bølger. De dele af digerne, der ligger på terræn med kote lavere end kote +0.33 m DVR90 syd for Broholmvej (Store Vejlen) skal erosionssikres. Diger, der ligger på terræn lavere end +0.41 m DVR90 omkring Lille Vejlen, skal erosionssikres. Erosionssikringen udføres som en tå af blandet fyldjord, der lægges i en bredde af 5 meter foran diget op til kote +0.8 m DVR90 på den våde side.

Der skelnes imellem typerne 1-6 afhængig af om det er princip 1 eller 2, tykkelsen af kappen og om diget er med eller uden erosionssikring. Endelig kan anlægget på digets tørre side være forskelligt, hvorimod der på digets våde side altid anvendes anlæg 3. De forskellige digetyper er opsummeret i skemaet herunder.

Tabel 3: Inddeling af digerne i 6 typer. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Type	Princip	Anlæg på tør side	Kappe 40cm	Kappe 50 cm	Kappe Ingen	Erosionssikring med 5 m tå foran diget
1	1	2		x		Ja
2	1	2		x		Nej
3	1	2	x			Ja
4	1	3	x			Ja
5	2	3			x	Ja
6	2	2			x	Nej

Figur 7: Digernes geometriske form (type 1 øverst og type 2 nederst). Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Topkoten af den indbyggede råjord i digerne er fastlagt ud fra en estimeret 100 års-hændelse for vandstanden i henholdsvis Lillevejlen og Storevejlen. Der er herudover yderligere inkluderet en beregnet vindstuvningseffekt og en yderlige 0,1 m sikkerhedsmargin. Endelig har det vist sig, at den anvendte 1D model, formentlig overestimerer de store vandstande med op til 0,2 m. Dige-koterne vurderes derfor at være fastlagt med en god sikkerhedsmargin i forhold til en 100 års-vandstand.

Da både de beregnede fremtidige vandstande og vindstuvningseffekter varierer indenfor projektområdet, varierer den fastlagte topkote tilsvarende. De endelige topkoter eksklusive topjord varierer fra 1,51 m DVR90 til 1,23 m DVR90. Der lægges yderligere minimum 0,1 m topjord af muld eller blandet jord på diget. Topkoterne og de anvendte digetyper er angivet på kortet i bilag 7 til ansøgningen.

13.5.2 Tjokholmdæmningen

Tjokholmdæmningen retableres, hvor pumpestationen fjernes, til de samme dimensioner og topkote (1,93 m DVR90), som den øvrige del af dæmningen. Der anvendes overskudsjord fra udgravningen til højvandslukket og dermed samme materialer, som er anvendt i dæmningen.

13.6 Nedlæggelse og ændring af offentlige pumpelag

I forbindelse med realisering af Tude Ådal-vådområdeprojektet sker der nedlæggelse af Tjæreby Indre Vejle Pumpelag og ændring af Tjæreby Ydre Vejle Pumpelag.

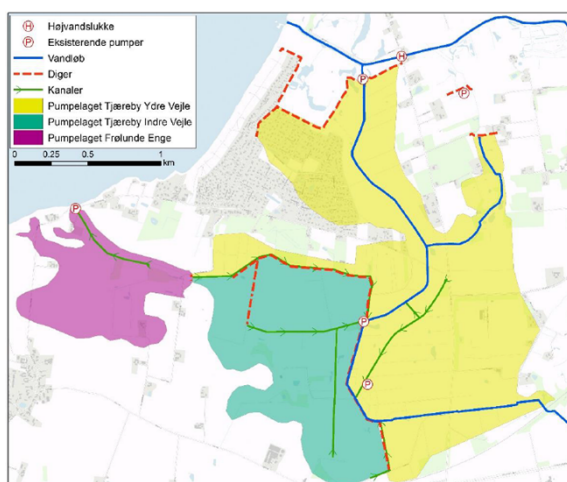
Pumpelagene Tjæreby Indre Vejle og Tjæreby Ydre Vejle er begge oprettet i henhold til Landvæsenkommissionens kendelse af 21. juni 1921 om *Ordning af dige- og afvandsforholdene Tjæreby Vejle*. Vedtægterne er senest revideret i december 1999 i overensstemmelse med Vestsjællands Amtsråds beslutning af 23. juni og 1. december 1997. Begge pumpelag vil i høj grad blive påvirket af projektet.

Kommentar [LS13]: Husk at disse afgørelser skal ophæves ved denne afgørelse, medmindre de allerede er ophævet

Kommentar [TS14R13]: Hvordan gør vi det?

Vest for projektområdet ligger pumpelaget Frølunde Enge, der er ikke berøres af projektet.

Figur 8 viser pumpelagenes udbredelse i og omkring projektområdet. Bemærk, at Pumpelag Frølunde Enge, der er vist med lilla ikke berøres.

Figur 8: Pumpelag i og omkring projektområdet. Pumpelaget Frølunde Enge berøres dog ikke af projektet. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

13.6.1 Nedlæggelse af pumpelaget Tjæreby Indre Vejle

Pumpelaget Tjæreby Indre Vejle nedlægges efter bestemmelserne i pumpelagets vedtægter og bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering m.v. Som beskrevet nedenfor nedlægges de tilhørende pumpestationer.

Det gælder efter vandløbslovens § 44, at vandløbsmyndigheden inden ophævelse af et pumpelag fastlægger de fremtidige afvandingsforhold indenfor pumpelagets område. I afsnit 4 i ansøgning af 28. april 2025 (bilag X) redegøres for den fremtidige afvandingstilstand indenfor pumpelagenes område. Pumpelaget nedlægges jf. § 44, stk. 2: *Når arbejderne til sikring af de fremtidige afvandingsforhold er udført og pumpelaget har opfyldt sine økonomiske forpligtelser herved og efter § 42, ophæves pumpelaget.*

Størstedelen af pumpelaget Tjæreby indre Vejles interesseområde kommer fremover til at indgå som en del af det nye vådområde i Tude Ådal-projektet, hvorfor afvandingen ikke opretholdes. De ejendomme, der hører til pumpelaget "Tjæreby Indre Vejle", men som er uden for vådområdet vil fremover indgå i partsfordelingen til pumpelaget "Tjæreby Ydre Vejle", der kommer til at sikre afvandingen.

Følgende anlæg vil blive nedlagt, som følge af vådområdeprojektet:

1. Pumpestationen ved udløb af Afvandingskanalen ved Bækkerendens st. 5.626.
2. Hele Afvandingskanalen

3. De nordligste ca. 650 m af Tilløbskanalen
4. De nedre ca. 500 m af Tjæreby Vejlerenden.

Grøfterne afskæres ved etableringen af nye diger, men opfyldes ikke.

De resterende grøfter under pumpelaget Tjæreby Indre Vejle, vil efter nedlæggelsen af Pumpelaget Tjæreby Indre Vejle overgå til Pumpelaget Tjæreby Ydre Vejle.

For at sikre at afvandingen udenfor projektområdet har den samme afvandingstilstand, som i dag, etableres diger til afgrænsning af vådområdet.

13.6.1.1 Nedlæggelse af pumpestationer

Den eksisterende pumpe ved udløb af Afvandingskanalen i Bækkerendens st. 5.626 nedlægges. Den er placeret i et mindre træskur, der fjernes sammen med øvrige installationer.

Såfremt pumpen i den unavngivne grøft ved Bækkerendens st. 5.061 kan lokaliseres, fjernes denne, figur 9. Det forventes, at pumpen er placeret i en brønd. Pumpen er dog ikke en del af pumpelagenes anlæg.

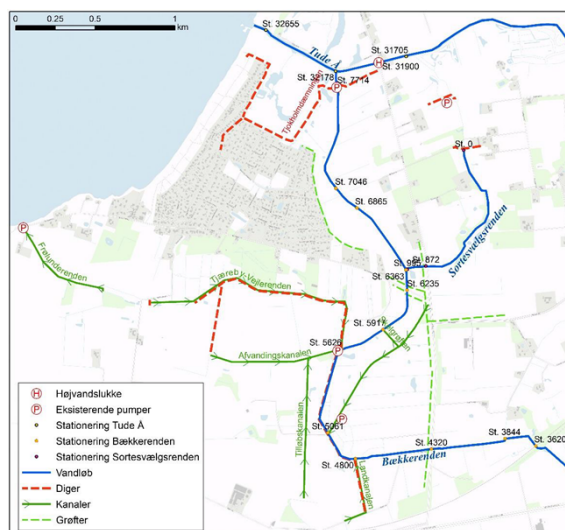
13.6.1.2 Sløjfning af grøfter og kanaler

Med nedlæggelse af vandløb og grøfter herunder skal forstås at de bliver en del af vådområdet og oversvømmes.

Afvandingskanalen, der er en del af pumpelaget Tjæreby Indre Vejle, nedlægges.

Skelgrøften med tilsluttet afvandingsgrøft, der er en del af pumpelaget Tjæreby Ydre Vejle, nedlægges.

Tilløbskanalen nedlægges på den nedre 650 m strækning.

Figur 9: Eksisterende vandløb, diger og kanaler/grøfter samt pumper og højvandslukker i og omkring projektområdet. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

13.6.2 Ændring af pumpelag Tjæreby Ydre Vejle

Som følge af realisering af Tude Ådal-vådområdeprojektet vil afvandsforholdene i de offentlige pumpelag Tjæreby Ydre Vejle og Tjæreby Indre Vejle ændre sig. Det er derfor nødvendigt at fastlægge en ny interessegrænse og partsfordeling for Tjæreby Ydre Vejle Pumpelag. Den nye partsfordeling skal afspejle den nytte og interesse som de enkelte lodsejere har i de aktuelle afvandsforhold.

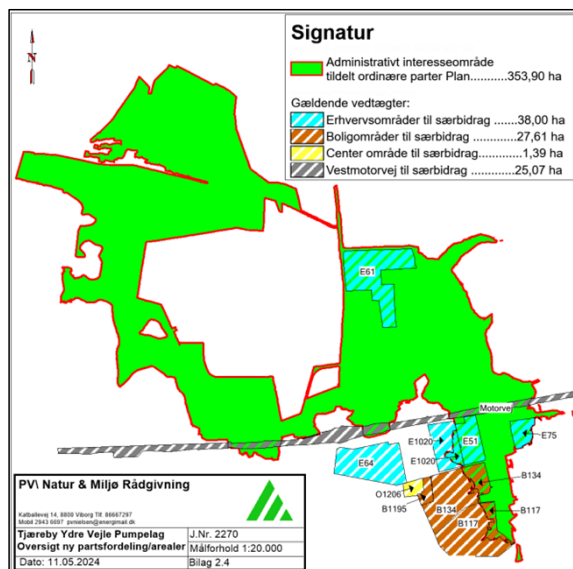
Pumpelaget Tjæreby Ydre Vejle skal fremover sikre afvandingen af de arealer, som ikke skal være en del af det nye vådområde.

Det offentlige pumpelag Tjæreby Ydre Vejle får en ny afgrænsning, figur 10 og bilag 6. Den nye afgrænsning afspejler at vådområdeprojektet etablerer naturlige afvandsforhold i centrale dele af pumpelagets nuværende interesseområde. Samtidig hermed inddrages nye områder i pumpelagets interesseområder, som ikke hidtil har været en del af pumpelaget. Det skyldes primært, at der er anvendt en ny og mere retvisende terrænmodel til afgrænsning af interesseområdet i forhold til den tidligere afgrænsning, der er baseret på et kortgrundlag fra 1920'erne.

Formålet med ændringen af pumpelaget er at opretholde den nuværende afvandingstilstand udenfor det inddigede vådområde i Bækkerendens opland.

Kommentar [JB15]: Bilag 6

Kommentar [TS16R15]: Hvad skal bilag 6 indeholde?

Figur 10: Revideret Interessesområde for Pumpelaget Tjærby Ydre Vejle. Fra *Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven* af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Herunder beskrives regulering af grøfter og kanaler, anlæggelse af nye grøfter og kanaler samt etablering af pumpestationer. Disse anlæg, der udgør afvandingsanlægget på digernes bagside etableres af Slagelse Kommune, som en del af vådområdeprojektet, men overdrages til, og skal efterfølgende drives af, pumpelaget. Undtaget herfra er dog drift af vejgrøfter, som fortsat drives af vejmyndigheden. Reguleringer er herunder beskrevet samlet udelukkende for at give en forståelse for afvandingsanlæggets sammenhæng.

Forslag til pumpelagets vedtægter, inklusive en liste over de matrikler, der skal bidrage til pumpelagets drift og de parter, som ejerne af matriklerne skal bidrage med, er vedlagt i **bilag 2**.

13.6.2.1 Nuværende forhold for Tjæreby Ydre Veile Pumpelag

Pumpeanlægget er beliggende ved Tjokholmdæmningen, hvor Bækkerenden pumpes op i en kanal med afløb til Tude Å. Selve pumpeanlægget består af tre pumper med ydelser på henholdsvis 200 l/s, 300 l/s og 400 l/s og har altså tilsammen en pumpeydelse på 900 l/s, ved en geometrisk løftehøjde på 2,5 m. Pumpestationen afvander et samlet opland på 20,5 km², hvoraf pumpelagets interesseområde udgør 2,65 km². Pumpelagets interesseområde er fastlagt som det område, der har nytte af den ekstra afvanding, som pumpestationen yder i forhold til at Bækkerenden har frit udløb til Tude Å.

Tjokholmdæmningen med en samlet længde på 1.390 m er overtaget af pumpelaget i 1990 og skal ifølge vedtægten have følgende dimensioner:

Kronekote: 2,00 m DNN svarende til 1,93 m DVR90
Kronebredde: 3,00 m fra st. 0 ved Bildsøvej til st. 400 m

Kommentar [JB17]: Bilag 2

Kommentar [TS18R17]: Tjek dette bilag

Kronebredde: 1,25 m fra st. 400 til station 1.390 m ved Storkevej
Skråningsanlæg: 4 (udvendig side)
Skråningsanlæg: 2 (indvendig side)

Pumpelagets hovedafvandning varetages af de offentlige vandløb Bækkerenden og Sortesvælgsrenden.

Pumpelagets afvandingsanlæg omfatter endvidere Skelgrøften, der er et kort (150 m) tilløb til Bækkerenden.

Tabel 4 viser dimensioner for afvandingsgrøften i pumpelaget for Tjæreby Ydre Vejle.

Tabel 4: Dimensioner for afvandingsgrøften i pumpelaget for Tjæreby Ydre Vejle. Fra *Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven* af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Navn	Længde (m)	Startkote (m DVR90)	Slutkote (m DVR90)	Bundbredde (m)	Fald (‰)	Anlæg
Skelgrøften	150	-1,09	-1,14	0,6	0,33	1

Eksisterende vandløb, diger og kanaler/grøfter samt pumper og højvandslukker i og omkring projektområdet kan ses på ovenstående [figur 10](#).

13.6.2.2 Regulering af eksisterende kanaler, grøfter og vejgrøfter

Med henblik på at sikre en uændret afvandingsstilstand udenfor vådområdet som inddiges, reguleres en del af de eksisterende kanaler, grøfter og vejgrøfter.

De eksisterende kanaler og grøfter der reguleres er listet i tabel 5 og er vist på kortet i figur 11 sammen med alle øvrige grøfter. De foreslåede reguleringer uddybes i de følgende underafsnit.

Kommentar [TS19]: Er dette en forkert henvisning? Menes der figur 9?

Tabel 5: Oversigt over regulering af eksisterende kanaler og grøfter. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Navn (betegnelse i figurer)	Startbund-kote (m DVR90)	Slutbund-kote (m DVR90)	Bundbredde (m)	Længde (m)	Kommentar
Landkanalen	ændres ikke	-1,90	0,6	787	Forlænges 321 m for udløb til pumpestation 2/tilløbskanalen
Tilløbskanalen	ændres ikke	-1,90	0,6	218	De nedre ca. 650 m sløjfes
Tjæreby Vejlerenden	ændres ikke	-1,64	0,6	990	De nedre ca. 500 sløjfes
Frølunderenden, 1 (Fl. R1)	-0,60	-1,00	0,50	425	Udløb til pumpestation 4
Frølunderenden, 2 (Fl. R2)	-0,60	-1,00	0,50	353	Udløb til pumpestation 4
Broholmvej 1	-0,30	-1,00	0,50	124	Udløb til pumpestation 6
Broholmvej 2	-0,30	-0,70	0,50	125	Udløb til Broholmvej 1
Broholmvej 3	ændres ikke	ændres ikke	ændres ikke	67	Udløb til Broholmvej 1
Broholmvej 4	-0,30	-0,80	0,50	142	Udløb til Bildsøvej 1
Broholmvej 5	-0,30	-0,80	0,50	139	Udløb til Bildsøvej 1
Bildsøvej 1	-1,00	-1,40	0,5	304	Udløb i til pumpestation 5
Bildsøvej 2	-1,00	-1,20	0,5	280	Ø250 mm til Bildsøvej 1
Forlevvej 1	ændres ikke	ændres ikke	ændres ikke	457	Ø250 mm til Bildsøvej 1
Forlevvej 2	ændres ikke	ændres ikke	ændres ikke	472	Ø250 mm til Bildsøvej 1
Bildsøvej 3	-1,00	-1,40	0,5	257	Udløb til pumpestation 5
Bildsøvej 4	ændres ikke	ændres ikke	ændres ikke	250	Ø250 mm til Bildsøvej 1
Bildsøvej 5	-1,00	-1,40	0,5	522	Udløb til pumpestation 1
Bildsøvej 6	ændres ikke	ændres ikke	ændres ikke	517	Udløb i Bækkerenden
Bildsøvej 7	ændres ikke	ændres ikke	ændres ikke		Udløb i Bækkerenden
Bildsøvej 8	ændres ikke	ændres ikke	ændres ikke		Udløb i Bækkerenden

13.6.2.2.1 Landkanalen

De øvre ca. 467 m er uændret i forhold til nuværende. Herefter etableres et nyt forløb på bagsiden af det ligeledes nyetablerede dige, som får udløb til den nedre del af Tilløbskanalen og derfra til pumpestation 2.

13.6.2.2.2 Tilløbskanalen

Tilløbskanalens eksisterende udløb til Afvandingskanalen vil blive afskåret af det nyetablerede sydlige dige. Der etableres en pumpestation 2, der sikrer afvanding af Tilløbskanalen, den sydlige Dige kanal 3 og Landkanalen gennem diget til projektområdet.

Tilløbskanalen vil på den bevarede strækning bevare sine eksisterende dimensioner med bundbredde 0,6 m og anlæg 1. Bundkoten ved udløbet i Dige kanalen skal være -1,90 m DVR90, hvilket svarer til den eksisterende bundkote beskrevet i vedtægten fra 1999.

13.6.2.2.3 Tjæreby Vejlerenden

Tjæreby Vejlerenden følger sit eksisterende forløb, men føres til den nyetablerede Dige kanalen 1 nord på ydersiden af vestdiget. Herved forkortes Tjæreby Vejlerenden med ca. 500 meter.

Tjæreby Vejlerendens dimensioner med bundbredde 0,6 m og anlæg 1 bevares. Tjæreby Vejlerenden skal ved sit udløbspunkt i Dige kanalen 1 nord have en bundkote på -1,00 m DVR90.

Figur 11: Den fremtidige udstrækning og strømretning i eksisterende og nyetablerede grøfter og kanaler (grøn linje med pil for strømretning) efter reguleringen samt beliggenhed af pumpestationerne P1-P6. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

13.6.2.2.4 Frølunderenden (Fl. R1 og R2 på figur 12)

Grøften på østsiden af Frølunde Fed, nord for den planlagte pumpestation 4, opgraves til slutbundkote -1,00 m DVR90. Grøften syd for den fremtidige pumpestation 4, Grøft 1 Frølunde Fed, Syd uddybes således, at den har en bundbredde på 0,5 m og startkote på -0,60 m DVR90 ud for matrikel 7f Frølunde By, Tårnborg og slutbundkote i kote -1,00 m DVR90 ved pumpestation 4. Der etableres et Ø250 mm rørdøb fra begge grøfter med bundkote -0,80 m DVR90 og med minimum 10 ‰ fald til pumpestationen, som er beliggende imellem de to grøfter.

13.6.2.2.5 Vejgrøfter på begge sider af Broholmvej

De eksisterende vejgrøfter på begge sider af Broholmvej har i dag udløb til Bækkerenden. I fremtiden vendes afstrømningsretningen. Der henvises i det følgende til numre i figur 12.

Vest for Bækkerenden får grøfterne udløb til pumpestation 6 (P6), der placeres ved Broholmvej ud for matrikel nr. 52q Frølunde By, Tårnborg. Det gøres ved at uddybe grøfterne således, at vejgrøften nord for Broholmvej får startkote i -0,30 m DVR90 og slutbundkote -1,00 m DVR90.

Vejgrøften syd for Broholmvej (2) og vest for Bækkerenden får startkote i -0,30 m DVR90 og slutkote i -0,70 m DVR90. Der etableres med en ny Ø200 mm rørunderføring under Broholmvej forbindelse med udløb i den nordlige grøft (1). Der etableres ligeledes en Ø200 mm rørunderføring under markvejen mod syd, der i fremtiden vil fungere som adgangsvej ind til højspændingsmasten tæt på det fremtidige dige (grøft 52f). Der etableres afløb fra den nordlige grøft til pumpestationen med et Ø200 mm rør med bundkote -0,80 m DVR90 i grøften og minimum 10 ‰ fald til udløb i pumpestation 6.

Vejgrøfterne nord og syd for Broholmvej øst for Bækkerenden reguleres, så de får udløb til vejgrøfterne på vestsiden af Bildsøvej (Bildsøvej 1). De får startkote i -0,30 m DVR90 og udløbskote -0,80 m DVR90.

13.6.2.2.6 Vejgrøfter langs Bildsøvej og Forlevvej med udløb til pumpestation 5

De eksisterende vejgrøfter i begge sider af Bildsøvej nord for Forlevvej reguleres og uddybes, så de har fald mod den nye pumpestation (P5) ved Bildsøvej overfor Forlevvej. Der skal etableres en underføring under Bildsøvej således at vejgrøften på østsiden af Bildsøvej (2) føres under vejen til grøften på vestsiden (Bildsøvej 1) og derfra til pumpestationen (P5).

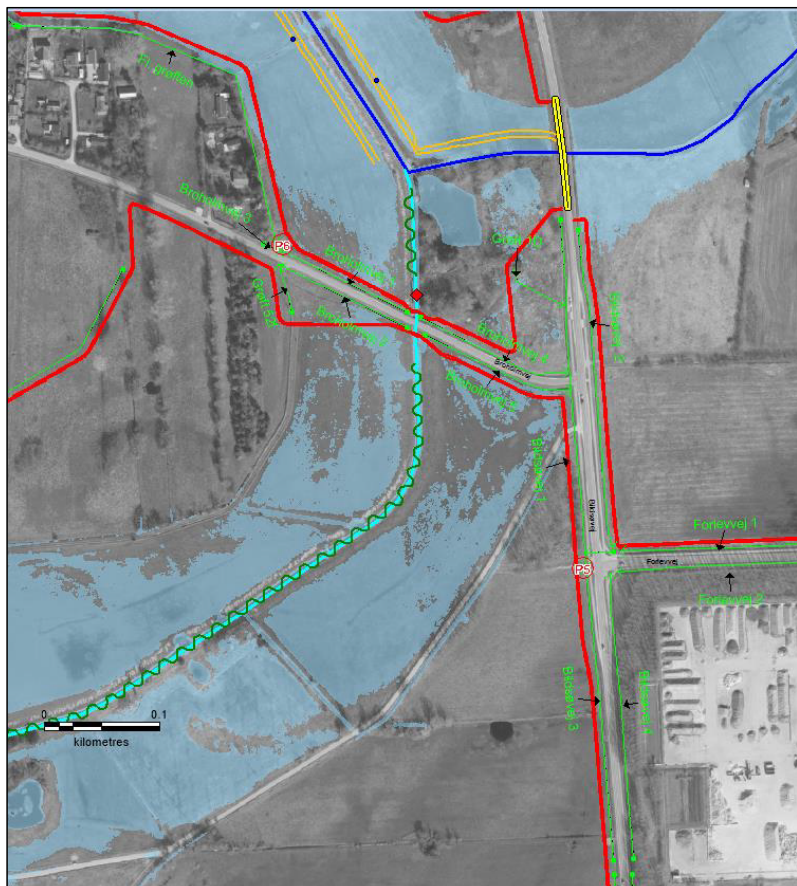
Grøfterne på begge sider af Forlevvej (Forlevvej 1 og 2 i figur 12) ændres ikke.

Af hensyn til sikring af afvanding fra dræn, som i dag krydser under Bildsøvej og afleder til Skelgrøften og Bækkerenden, uddybes vejgrøfterne på vestsiden af Bildsøvej, mens de på østsiden ikke reguleres. Reguleringen udføres således at det nuværende vandskel bevares.

13.6.2.2.7 Vejgrøfter langs Bildsøvej med udløb til pumpestation 1.

Af hensyn til sikring af afvanding fra dræn, der i dag krydser under Bildsøvej og afleder til Skelgrøften og Bækkerenden, uddybes vejgrøften på vestsiden af Bildsøvej (Bildsøvej 5, figur 13) fra en startbundkote på -1,0 m DVR90 ved det eksisterende vandskel ud for matr. nr. 6d Forlev By, Vemmelev til en slutbundkote på -1,40 m DVR90 ved pumpestationen (P1). Der etableres udløb fra grøften med et Ø250 mm rør med bundkote -1,25 m DVR90 og udløb i pumpestationen i kote -1,50 m DVR 90.

De øvrige vejgrøfter langs Bildsøvej ændres ikke (Bildsøvej 6-8 i figur 13).

Figur 12: Afløb fra vejgrøfter til pumpestation P5 og P6. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Figur 13: Afløb fra vejgrøfter til pumpestation P1. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

13.6.2.2.8 Anlæg af nye grøfter og kanaler

For at sikre afvandingen af arealer vest og syd for vådområdet, etableres der et dige med tilhørende digekanaler. De nye digekanaler, vil sammen med ovenfor beskrevne reguleringer af de eksisterende kanaler, grøfter og vejgrøfter og etablering af de nedenfor beskrevne nye pumpe-

stationer udgøre et komplet afvandingssystem, som har til formål at sikre at afvandingstilstanden forbliver uændret udenfor det etablerede vådområde.

Der er en oversigt over de nyetablerede grøfter og kanaler i nedenstående tabel 6. Placeringen fremgår af kortet i figur 11.

Tabel 6: Oversigt over anlæg af nye grøfter og kanaler. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Navn	Startbund- kote (m DVR90)	Slutbund- kote (m DVR90)	Bund- bredde (m)	Længde (m)	Kommentar
Digekanal 1	-0,00	-2,10	0,60	1.250	Udløb til pumpestation 3
Digekanal 2	-1,70	-2,10	0,60	520	Udløb til pumpestation 3
Digekanal 3	-1,70	-1,90	0,60	620	Udløb til pumpestation 2
Landkanalen	-0,70	-1,90	0,60	321	Forlængelse med udløb til pumpestation 2
Frølundegrøften	-0,60	-1,20	0,50	347	Udløb til pumpestation 6
Grøft, matrikel 52f	-0,50	-0,50	0,50	40	Udløb til pumpestation 6
Grøft på matrikel 1d	0,00	-0,20	0,50	56	Udløb til vejgrøft ved Bildsøvej

13.6.2.2.9 Digekanal 1

Digekanal 1 starter 65 m syd for Broholmvej midt på matr. 52i Frølund By, Tårnborg og forløber mod sydvest og syd langs det nordlige og vestlige skel af matr. nr. 5b Tjæreby Vejle, Tårnborg til pumpeanlæg nr. 3 beliggende i skel til matr. 9s Frølund By, Tårnborg og ud for det nordlige skel af matr. nr. 1c Tjæreby Vejle, Tårnborg. Hvor den er fælles med Tjæreby Vejlerenden, skifter denne navn til Digekanal 1 og løbet vendes modsydvest. Digekanal 1 får følgende dimensioner: Bundbredde 0,5 m og anlæg 1. Startbundkoten bliver 0.00 m DVR90 med et jævnt fald til -1,05 m DVR90 ved indløb i Tjæreby Vejlerenden og slutbundkoten ved pumpestation 3 skal være -2,10 m DVR90.

13.6.2.2.10 Digekanal 2

Digekanal 2 starter i skellet mellem matr. nr. 1e Tjæreby Vejle, Tårnborg og matr. nr. 10d Frølund By, Tårnborg og forløber herefter mod nord, vest og nord frem til den nye pumpestation 3. Digekanal 2 skal have følgende dimensioner: Bundbredde 0,5 m og anlæg 1. Startbundkoten skal være -1,70 m DVR90 og slutbundkoten ved pumpestationen skal være -2,10 m DVR90.

13.6.2.2.11 Digekanal 3

Digekanal 3 starter ligeledes i skellet mellem matr. nr. 1e Tjæreby Vejle, Tårnborg og matr. nr. 10d Frølund By, Tårnborg og forløber herefter mod øst og syd til den nye pumpestation 2 ved Tilløbskanalen. Digekanal 3 skal have følgende dimensioner: Bundbredde 0,5 m og anlæg 1. Startbundkoten skal være -1,70 m DVR90 og slutbundkoten ved pumpestationen skal være -1,90 m DVR90.

13.6.2.2.12 Frølundegrøften

Der etableres en ny grøft langs med det fremtidige dige på østsiden af parcelhusbebyggelsen i den sydøstlige del af Frølund Fed, Frølundegrøften, som afvander til en ny pumpestation 6 ved Broholmvej. Grøften får startbundkote i kote -0,60 m DVR90 ud for matrikel 7f Frølund By, Tårnborg og udløb til pumpestationen i kote -1,20 m DVR90.

13.6.2.2.13 Grøft på matrikel 52f Frølund By, Tårnbor

Der etableres en kort grøft langs med markvejen syd for Broholmvej på matrikel 52f Frølunde By, Tårnbor, der via underføring under Broholmvej leder til pumpestation 6. Grøften afvander området langs vejen og højspændingsmasten. Det primære formål er at afvande overfladevand og forhindre at arealet bliver vanddækket, således at der altid er adgang til masten.

13.6.2.2.14 Grøft på matrikel 1d Frølund By, Tårnbor

Der etableres en ny grøft på matrikel 1d Frølunde By, Tårnbor med henblik på at sikre afvandingen omkring mastefoden på højspændingsmasten stående på samme matrikel. Grøftens primære formål er at afvande overfladevand og forhindre at arealet bliver vanddækket, således at der altid er adgang til masten.

13.6.2.3 Anlæggelse af 6 nye pumpestationer

Med henblik på at sikre den nuværende afvandingstilstand uden for det inddigede vådområde etableres der 6 nye pumpestationer i kanten af diget. Pumperne placeres i yderkanten eller uden for diget og pumper vandet ind i vådområdet. Placeringen af pumpestationerne er angivet i ovenstående kort i figur 11.

Maksimal pumpeydelse samt start- og stopkoter for pumpestationerne er angivet i tabel 7, hvor de er sammenstillet med de planlagte indløbskoter, målte bundkoter og vandspejlskoter i oktober 2016.

Den fremtidige afvandingstilstand vil generelt blive bestemt af indløbsbundkoten, der er bundkoten i tilløbsgrøfterne umiddelbart før indløb til pumpebassiner eller pumpebrøndens start- og stop-pumpekote, såfremt disse er højere beliggende end indløbsbundkoten.

Tabel 7: Sammenstilling af indløbskoter (bund i tilløbsgrøfter og vandløb), pumpeydelser, startkoter for pumperne samt digekoter ved pumpestationerne. Bundkoter i grøfterne er målt i oktober 2016.* Geometrisk løftehøjde er beregnet som forskellen mellem midelvandstanden i pumpebrønden og koten til digekronen under antagelse af, at vandstandsvariationen under pumpning er 0,3 m for P1-P3 og 0,8 m for P4-P6. Fra Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS.

Pumpestation	Geometrisk løftehøjde (m)*	Pumpeydelse (l/s)	Antal pumper	Start pumpekote (m DVR90)	Bundkote i forbassin/vandløb (m DVR90)	Digekote (m DVR) =
P1	2,7	700	2	-1,20	-1,50/-1,40	1,30
P2	3,1	140	1	-1,60	-1,90	1,37
P3	3,2	100	1	-1,80	-2,10	1,23
P4	3,0	48	2	-1,30	-1,00	1,26
P5	2,9	45	1	-1,20	-1,40	1,30
P6	3,1	15	2	-1,20	-1,40	1,51

Pumperne P1-P3 etableres med propelpumper og de øvrige med kanalpumper.

Pumperne P1-P3 etableres med frekvensregulering (25-50 Hz) styret af en niveaumåler i forbasinet. I P1 omfatter frekvensregulering og styring begge pumper.

Pumperne i P4-P6 styres af en niveaumåler i pumpebrønden.

I P4 og P6 driftes stationerne med 2 pumper med alternerende drift.

Pumpeanlæggene med alle anlæg og installationer etableres som en del af vådområdeprojektet. Driften og vedligehold af pumper og pumpeanlæg overdrages efter etableringen til Pumpelaget Tjæreby Ydre Vejle.

13.6.2.3.1 Anlæg af ny pumpestation (nr. 1) Bækkerenden, Bildsøvej

Da området øst for Bildsøvej og syd for Forlevvej ikke skal indgå i projektområdet, er det nødvendigt at foretage en overpumpning af vand fra Bækkerendens opland på ca. 15,3 km² ind i projektområdet, med henblik på at opretholde den nuværende afvandingstilstand i oplandet.

Pumpningen foretages nedstrøms for Bildsøvej efter Bækkerendens underføring i den afvandingsskrøft, som etableres på vestsiden af Bildsøvej. Vejgrøftens bundkote skal af hensyn til sikring af afvanding fra dræn øst for Bildsøvej have en bundkote ved den nye pumpestation på -1,50 m DVR90. Bækkerenden har en bundkote i -0,52 m DVR90 ved den nye pumpestation og vil få frit udløb i pumpebassinet.

Placeringen af pumpestation nr. 1 ved Bækkerenden er angivet på kortet i figur 11 og oversigtskortet i bilag 5. Pumpestationen bliver beliggende på matrikel 3h Forlev By, Vemmelev.

Kommentar [JB20]: Bilag 5

13.6.2.3.2 Anlæg af 5 mindre pumpestationer (nr. 2-6)

Der etableres 5 mindre pumpestationer. Pumpestationerne 2-5 etableres med adskilt pumpebrønd og ventilbrønd. I pumpestation 6, der kun omfatter én mindre pumpe integreres hele installationen i én brønd. Placeringen og nummereringen af de 5 mindre pumpestationer fremgår af oversigtskortet figur 11 og bilag 5.

Kommentar [JB21]: Bilag 5

Pumpebrønde og ventilbrønde placeres i kanten af diget. Indløbskoten og pumpekapaciteten til de enkelte pumpestationer fremgår af tabel 7.

Betonbrøndene føres op til overkant af diget og afsluttes med et staldæksel. Fra pumpebrønden ledes vandet ind i vådområdet. For Pumperne P2-P5 sker det via en ventilbrønd, som monteres med kontraventiler (kugleventiler).

13.7 Fjernelse af pumpe og etablering af højvandslukke i Tjokholmdæmningen

Der træffes særskilt afgørelse om oprettelsen af kystsikringslaget og dermed etableringen af højvandslukke i Tjokholmdæmningen. Højvandslukket etableres som en betonkonstruktion i den eksisterende dæmning med 3 gennemløb på hver 4 meters bredde og 2 meters højde, hvorpå der monteres sidehængte galvaniserede ståklapper på 2 x 2 meter. I én af ståklapperne etableres en 0,50 m bred åbning i næsten hele klappens højde, undtaget et smalt bund og topstykke. Åbningen forsynes med en mindre sidehængt klap eller et skot/skydespjæld, som kan lukkes. Det vil betyde at der er en permanent åbning i højvandslukket (i den ene sluseport), som kun lukkes under helt særlige forhold, når der er varslet stærkt forhøjet vandstand i Storebælt. Det betyder, at der i princippet altid er en åben passage, uanset at sluseportene er lukkede. Når portene er lukkede, kan der imidlertid periodevis være en stærk modstrøm, som pot

Kommentar [TS22]: Dette er forkert

Kommentar [TS23R22]: Tjek igennem

14 Vurdering

14.1 Afvanding

I ansøgningens kapitel 4 er nærmere redegjort for beregningsmetode samt de hydrologiske og afstrømningsmæssige konsekvenser af projektets realisering.

Projektområdet, dvs. de arealer, som vil blive afvandingsmæssigt påvirket af projektet, udgør i alt ca. 247 ha. Heraf bliver ca. 200 ha. vådere end i dag. Når projektet er fuldt etableret, forventes det, at ca. 117,5 ha indenfor projektområdet kommer til at stå under permanent vand-spejl, 37 ha vil fremstå som moseområder med afvandingsdybder mellem 0 og 25 cm, 45,5 ha vil fremstå som våde enge med afvandingsdybder på mellem 25 og 50 cm. Af det resterende areal vil 76,7 ha. blive tør jord med en afvandingsdybde på mere end 125 cm, mens det resterende areal vil blive fugtige eller tørre enge med afvandingsdybder på 50 til 100 cm.

Dimensionering af nye diger, kanaler og pumper er foretaget med henblik på at sikre, at arealer udenfor projektområdet vil få stort set samme afvandingsstilstand som i dag, dog viser beregninger at oversvømmelsesrisikoen reduceres minimalt ved større afstrømninger. Projektet vurderes derfor ikke at have nogen afvandingsmæssige konsekvenser udenfor projektområdet.

Der er for lodsejere, hvis afvanding berøres negativt, indgået aftaler eller afgørelse om kompensation.

Kommentar [TS24]: Tjek med Bo, det bør nok omformuleres

14.2 Miljø

14.2.1 Vandområdeplaner

Af de vandløb, som berøres af projektet, der er Tude Å og Bækkerenden målsat i henhold til den gældende vandområdeplan 2021-2027³² for Vandområdedistrikt Sjælland.

Strækningen af Tude Å er navngivet Vårby Å i vandområdeplanerne og strækningen af Bækkerenden er i vandområdeplanerne navngivet Forlev Rende.

14.2.1.1 Tude Å (o8996)

Tude Å (o8996)³³ har målsætning om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.

Tilstanden af Tude Å (o8996) jf. MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027³⁴ er vist i nedenstående tabel 8.

Tabel 8: Økologisk og kemisk tilstand for Tude Å (o8996) jf. MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027.

Parameter	Tilstand
Planter (makrofytter)	Ukendt økologisk tilstand
Smådyr (bentiske invertebrater)	Moderat økologisk tilstand
Fisk	Ukendt økologisk tilstand

³² Bekendtgørelse nr. 819 af 15.06.2023 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster <https://www.retsinformati.on.dk/eli/ta/2023/819>

³³ <https://vandplandata.dk/vp3genbesoeg2024/vandomraade/vandloeb/DKRIVER5537>

³⁴ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3genbesoeg2024>

Alger (fykobenthos)	Ukendt økologisk tilstand
Nationalt specifikke stoffer	Ikke-god økologisk tilstand
Samlet økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand
Kemisk tilstand	God kemisk tilstand

Tude Å (08996) har ikke målopfyldelse. Tilstanden for planter, fisk og alger er ukendt. Tilstanden for smådyr er moderat. Tilstanden for nationalt specifikke stoffer er ikke-god, da miljøkvalitetskravet er overskredet for et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer. Dette resulterer i en samlet moderat økologisk tilstand. Den kemiske tilstand er god.

Tude Å fremstår indenfor projektområdet, som et stærkt reguleret vandløb med ringe fald og en høj grad af saltvandspåvirkning. Der er gennem en årrække målt Dansk Vandløbsfauna Indeks (DVFI) ved Næsby Slusebro, som ligger indenfor projektområdet. DVFI ligger generelt på 2-4. Den seneste måling fra 2015 var DVFI 4. Der er ved fiskeundersøgelser registreret flodlampret, bæklampret, skrubbe, ål, ørred, brasen, rimter, skaller, aborre og pignmerling i Tude Å-systemet. Der er ikke lavet registreringer af vandløbsplanter på den aktuelle strækning af Tude Å, men tagrør er generelt dominerende. Øvrige vandløbsplanter er begrænset pga. saltvandsindtrængning.

14.2.1.2 Bækkerenden (03032)

Bækkerenden (03032)³⁵ har målsætning om godt økologisk potentiale og god kemisk tilstand.

Tilstanden af Bækkerenden (03032) jf. MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027 er vist i nedenstående tabel 9.

Tabel 9: Økologisk og kemisk tilstand for Bækkerenden (03032) jf. MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027.

Parameter	Tilstand
Planter (makrofyter)	Godt økologisk potentiale
Smådyr (bentiske invertebrater)	Ring økologisk potentiale
Fisk	Ukendt økologisk potentiale
Alger (fykobenthos)	Ukendt økologisk potentiale
Nationalt specifikke stoffer	Ikke-godt økologisk potentiale
Samlet økologisk tilstand	Ring økologisk potentiale
Kemisk tilstand	God kemisk tilstand

Bækkerenden (03032) har ikke målopfyldelse. Tilstanden for planter er godt potentiale. Tilstanden for smådyr er ringe potentiale. Tilstanden for fisk og alger er ukendt potentiale. Tilstanden for nationalt specifikke stoffer er ikke-godt potentiale, da miljøkvalitetskravet er overskredet for et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer. Dette resulterer i et samlet ringe økologisk potentiale. Den kemiske tilstand er god.

På den strækning, som ligger indenfor projektområdet er Bækkerenden (03032), udpeget som stærkt modificeret vandløb.

Kommentar [TS25]: Tjek nyeste måling i VanDa

Kommentar [TS26]: VIGTIGT!! Ikke målsat på fisk

³⁵ <https://vandplandata.dk/vp3genbesoeg2024/vandomraade/vandloeb/DKRIVER7236>

Bækkerenden løber i dag gennem området Store Vejlen. Vandløbet fremstår som en pumpekanal, der har til formål at afvande de omkringliggende arealer, som generelt ligger mere end en meter under den normale vandstand i havet. Bækkerenden og resten af vandløbssystemet opstrøms Tjokholmdæmningen er i dag ikke fiskepassabelt på grund af pumpestationen, og der er ikke registreret ørreder i systemet.

Vådområdeprojektet vil medføre, at der etableres en stor lavvandet sø i Store Vejlen. I Bækkerendens nuværende st. 5.050-6.222 vil der derfor ikke længere findes et veldefineret vandløb, som kan leve op til den nuværende miljømålsætning ift. vandløbsflora- og fauna.

Miljøministeriet har den 1. juli 2024 meddelt tilladelse til at fravige det fastlagte miljømål for Bækkerenden (vandområde nr. o3032), jf. § 4, stk. 1 og 2 i Bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

For den strækning af Bækkerenden (o3032), som ligger mellem Bildsøvej og indløbet til den nye sø i Store Vejlen, forventes afstrømningsmønsteret at være tilsvarende de nuværende forhold. Projektet vurderes derfor ikke at påvirke miljøforhold i denne del af Bækkerenden.

14.2.1.3 Bækkerenden (o4227)

Bækkerenden (o4227)³⁶ har målsætning om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.

Tilstanden af Bækkerenden (o4227) jf. MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027 er vist i nedenstående tabel 10.

Tabel 10: Økologisk og kemisk tilstand for Bækkerenden (o4227) jf. MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027.

Parameter	Tilstand
Planter (makrofytter)	Ukendt økologisk tilstand
Smådyr (bentiske invertebrater)	Moderat økologisk tilstand
Fisk	Ukendt økologisk tilstand
Alger (fyto-benthos)	Ukendt økologisk tilstand
Nationalt specifikke stoffer	Ikke-god økologisk tilstand
Samlet økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand
Kemisk tilstand	God kemisk tilstand

Kommentar [TS27]: VIGTIGT!! Ikke målsat på fisk

Bækkerenden (o4227) har ikke målopfyldelse. Tilstanden for planter, fisk og alger er ukendt. Tilstanden for smådyr er moderat. Tilstanden for nationalt specifikke stoffer er ikke-god, da miljøkvalitetskravet er overskredet for et eller flere nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer. Dette resulterer i en samlet moderat økologisk tilstand. Den kemiske tilstand er god.

14.2.1.4 Vurdering ift. vandområdeplan og målsætninger

Projektet indebærer, at Tude Å forlægges til sin oprindelige slynge gennem Lille Vejlen og Sortesvælgsrenden og dermed genskabes vandøkosystemet i Tude Ådal, hvilket afspejler en mere naturlig hydrologi i området. Tude Å bliver ca. 3 km længere, hvilket betyder, at faldet og strømhastigheden vil falde på den forlagte strækning. Den reducerede strømhastighed forventes isoleret set at have en negativ indflydelse på kvalitetselementerne smådyr, planter og fisk. Det

³⁶ <https://vandplandata.dk/vp3genbesoeg2024/vandomraade/vandloeb/DKRIVER5701>

nye forløb af Tude Å vil imidlertid få en højere slyngningsgrad og en større profil- og breddevariation end det nuværende kanaliserede forløb. Det mere varierede vandløbsprofil vil have en positiv effekt på de tre kvalitetselementer – smådyr, planter og fisk. Tilstanden for alger er især styret af alkalinitet og fosfor. Da reguleringen og restaureringen ikke påvirker mængden af fosfor, vil tilstanden for alger forblive uændret. Projektet er således ikke til hindre for målopfyldelse. På den baggrund er det Slagelse Kommunes vurdering at projektet ikke vil være til hinder for opfyldelsen af de fastlagte statslige miljømål for Tude Å, samt Jammerland Bugt og Musholm Bugt, der er de målsatte kystvandområder som Tude Å løber ud i.

Ved udarbejdelsen af projektet er der lavet flere tiltag, som har til formål at reducere dødeligheden af ørredsmolt indenfor projektområdet. Der etableres lave brinkdiger langs det nye forløb af Tude Å mellem Bildsøvej og højvandslukket i Tjokholmdæmningen. Brinkdigerne skal sikre et veldefineret vandløbsprofil samt hindre at smolten svømmer ind på de vådlagte arealer i Lille Vejlen. Brinkdigerne er forsynet med tværforbindelser, som sikrer udvekslingen af vand mellem vådområdet og vandløbet. I perioden 1. marts til 31. maj vil tværforbindelserne være forsynet med 6 mm smoltriste, der vil forhindre ørredsmolt i at passere og derved svømme ind i vådområdet. Det samme gør sig gældende for Bækkerenden ved Broholmvej, hvor broen forsynes med en 6 mm smoltrist, som i perioden 1. marts – 31. maj vil forhindre smolten i at trække ind i Store Vejlen, fremfor længere ned i Tude Å mod Storebælt. Der er i miljøkonsekvensrapporten af 30. april 2025 angivet en periode fra 1. april til 15. juni, hvor der skal være monteret smoltrist under Broholmvej med henvisning til ansøgningsmateriale. Det vurderer Slagelse Kommune er en tastefejl. Det fastholdes, at kravet til smoltrist skal svare til ansøgningens angivelse, da det giver en større beskyttelse af ørredsmolt.

Kommentar [TS28]: Tjek med Bo om tiderne er korrekt

Desuden etableres en sprække i højvandslukket ved Tjokholmdæmningen. Sprækken vil være åben undtagen i stormflodssituationer og vil øge saltvandsindstrængningen og saliniteten i Lille Vejlen. Dette skal hindre at smoltificeringen standses.

Det vurderes, at det nye vandløbshabitat med tilhørende vådområder vil være til gavn for de fisk, som naturligt lever i vandløbenes nedre dele. Det vil sige arter med tilknytning til langsomt flydende og stillestående vand: aborre, rimte, gedde, skalle m.fl., der kan søge ud og ind af området afhængig af salinitet og fødetilgængelighed. Den nye lavvandede sø vurderes at få en særlig positiv betydning for opvækst af ål i Store Vejlen. Det nye forløb af Tude Å vil, ligesom det er tilfældet under de nuværende forhold, primært tjene som passagevand for flodlampret og ørred

Det vurderes, at projektet samlet set vil forbedre miljøtilstanden i Tude Å.

Da den nedre del af Bækkerenden fremover ikke vil få karakter af et vandløb, men en stor lavvandet sø, har Miljøministeriet den 1. juli 2024 meddelt tilladelse til at fravige det fastlagte miljømål for Bækkerenden på den berørte strækning.

Herudover henvises der til afsnit 11 i miljøkonsekvensrapport af 30. april 2025.

15 Forhold til anden lovgivning

15.1 Naturbeskyttelsesloven

WSP Danmark A/S har for Slagelse Kommune udarbejdet en miljøkonsekvensrapport *Tude Å, Miljøkonsekvensrapport* af 30. april 2025. Rapporten behandler bl.a. påvirkningen af beskyttet natur i projektområdet.

I projektområdet for Tude Ådal-vådområdeprojektet er der 86 arealer, der er omfattet af § 3³⁷ i naturbeskyttelsesloven³⁸, som potentielt kan blive påvirket af projektet. Af de beskyttede arealer, er der flest søer og enge, men der er også strandeng, moser og vandløb i området. Arealmæssigt er naturtypen eng mest repræsenteret.

Figur 14 herunder viser § 3-beskyttet natur i og ved projektområdet.

I anlægsfasen kan beskyttet natur blive påvirket af kørsel og gravearbejde i forbindelse med genslyngning af Tude Å og etablering af diger. Det vurderes at 35 arealer påvirkes af genslyngningen og 17 af etableringen af diger.

I driftsfasen kan beskyttet natur blive påvirket af ændret hydrologi, salt og etablerede diger. Ændret hydrologi som følge af genslyngningen vil, for nogle områder, føre til permanent dækning af vand, da disse områder bliver til vandløb eller brakvandssøer. Andre områder bliver væsentligt vådere og går hovedsageligt fra at være tør eng eller mose til at være sump eller våd eng. Dette vil ændre artsammensætningen, da arter som lever vådere vil få bedre overlevelsesmuligheder. Saltpåvirkning vil føre til ændret artssammensætning, da arter der tåler salt vil få bedre overlevelsesmuligheder. Efter etablering af diger vil der være områder som hæves over det omkringliggende, hvor vandet ledes væk fra og som derfor bliver tørre. Dette vil føre til ændret artssammensætning, da der er andre arter som har bedre overlevelsesmuligheder på tør jord. Det vurderes at 72 arealer påvirkes væsentligt af ændret hydrologi, 71 påvirkes væsentligt af saltpåvirkning og 17 påvirkes væsentligt af etableret dige.

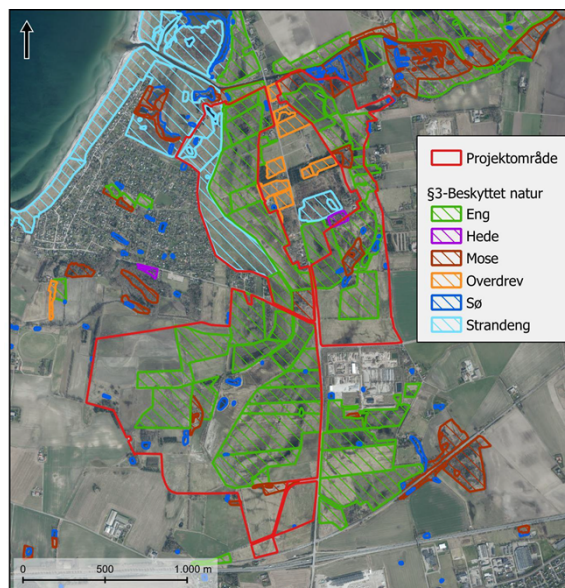
Ovenstående tilstandsændringer af de § 3-beskyttede arealer betyder, at realisering af vådområdeprojektet vil kræve en § 3-dispensation.

Slagelse Kommune har udarbejdet en selvstændig § 3-dispensation af dato til projektet.

Kommentar [JB29]: § 3-dispensation påklaget. Der kan ikke træffes endelig godkendelse før Klagenævnet har truffet afgørelse. (Alternativt vil det være en procedurefejl.)

³⁷ § 3. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljøministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen er udpeget som beskyttede. Dette gælder dog ikke for sædvanlige vedligeholdelsesarbejder i vandløb.

³⁸ Bekendtgørelse nr. 927 af 28.06.2024 af lov om naturbeskyttelse <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2024/927>

Figur 14: § 3-beskyttet natur i og ved projektområdet. Fra Tude Å, Miljøkonsekvensrapport af 30. april 2025, udarbejdet af WSP Danmark A/S.

Tude Å og Bækkerenden er omfattet af åbeskyttelseslinje i henhold til naturbeskyttelseslovens § 16³⁹. Da der gives tilladelse til projektet, så vurderes projektet jf. § 16, stk. 2, punkt 1⁴⁰ ikke at kræve dispensation ift. åbeskyttelseslinje.

Projektområdet berører også arealer omfattet af § 18⁴¹ i naturbeskyttelsesloven om fortidsmindebekskyttelseslinje. Projekttiltag i strid med disse beskyttelseslinjer vil kræve dispensation, hvilket der vil blive søgt om og udarbejdet.

15.1.1 Fredning

Projektet ligger i et område med stor kulturhistorisk værdi og som er beskyttet mod ændringer bl.a. af fredningen for Tude Å, Tude Ådal, Vårby Ådal⁴² (Reg. nr. 07736.00).

Fredningen strækker sig langs Tude Ådal og omfatter også Lille Vejen. Fredningen har til formål at sikre og forbedre områdets biologiske værdier og at bevare dets landskabelige og kulturhistoriske indhold.

³⁹ § 16. Der må ikke placeres bebyggelse, campingvogne og lignende eller foretages beplantning eller ændringer i terrænet inden for en afstand af 150 m fra søer med en vandflade på mindst 3 ha og de vandløb, der er registreret med en beskyttelseslinje i henhold til den tidligere lovgivning.

⁴⁰ § 16. Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 gælder ikke for 1) foranstaltninger, der efter lov om vandløb er meddelt påbud om eller tilladelse til,

⁴¹ § 18. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende.

⁴² <https://www2.blst.dk/nfr/07736.00.pdf>

Flere af projekttiltagene er ikke i overensstemmelse med en eller flere fredningsbestemmelser og der er derfor ansøgt om fredningsdispensation.

Fredningsnævnet for Vestsjælland har den dato meddelt dispensation til vådområdeprojektet.

Kommentar [TS30]: Afventer vi stadig dette?

15.2 Habitatbekendtgørelsen

I henhold til Habitatbekendtgørelsens⁴³ § 6 skal alle planer og projekter, der kan påvirke et Natura 2000-område, underkastes en vurdering af, om planen eller projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Hvis det ikke kan udelukkes, at planen eller projektet kan medføre en væsentlig påvirkning skal myndigheden jævnfør habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2 foretage en nærmere konsekvensvurdering af planen eller projektets påvirkninger af Natura 2000-området, under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at planen eller projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det søgte. Jf. § 7, stk. 7, punkt 1, 3, 5 og 6⁴⁴ er henholdsvis regulering af vandløb, anlæg af nye vandløb, anlæg eller ændring af broer og godkendelse eller ændring af opstemningsanlæg omfattet af § 6.

Bilag IV i habitatdirektivet⁴⁵ indeholder en liste over udvalgte dyre- og plantearter, som medlemslandene er forpligtet til generelt at beskytte, både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. Disse arter betegnes i det følgende som bilag IV-arter. I forhold til bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområde i arternes naturlige udbredelsesområde. Det er ikke tilladt at gennemføre projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for disse arter. Forudsætningen for dette er, at den økologiske funktionalitet af et yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. Bilag 7 i habitatbekendtgørelsen indeholder en fortegnelse over naturligt hjemmehørende danske bilag IV-arter.

15.2.1 Natura 2000

Der er i miljøkonsekvensrapport af 30. april 2025 foretaget en vurdering af om projektet kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt, herunder om bevaringsstatus for de arter og/eller naturtyper, som områderne er udpeget for at beskytte (udpegningsgrundlaget), vil blive påvirket væsentligt.

Projektet udføres ikke inden for et Natura 2000-område⁴⁶. Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 116 Centrale Storebælt og Vresen. Natura 2000-området udgøres af Habitatområde H100 og fuglebeskyttelsesområde F73 og F98. Natura 2000-området ligger ca. 6,2 kilometer vest/sydvest for projektområdet.

⁴³ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21.08.2023 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter <https://www.retsinformation.dk/eli/ltat/2023/1098>

⁴⁴ § 7, Stk. 7. Følgende sager efter vandløbsloven er omfattet af § 6: 1) Tilladelse til regulering af vandløb efter vandløbslovens § 17, 3) Tilladelse til anlæg af nye vandløb efter vandløbslovens § 21, 5) Godkendelse af anlæg eller ændring af broer, overkørsler eller lignende efter vandløbslovens § 47 og 6) Godkendelse af eller ændring af opstemningsanlæg eller andre anlæg, der kan ændre vandets frie løb eller i øvrigt være til skade for vandløbet efter vandløbslovens § 48.

⁴⁵ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/ALL/?uri=CELEX%3A31992L0043>

⁴⁶ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>

Derudover ligger der tre Natura 2000-områder indenfor en afstand af 20 km fra projektområdet:

- Natura 2000-område nr. 162 Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø, i en afstand af 12 km syd for projektområde.

Området er udpeget som habitatområde nr. 143 Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø, Fuglebeskyttelsesområderne nr. 95 Skælskør Nor og Fuglebeskyttelsesområderne nr. 96 Farvandet mellem Skælskør Fjord og Glænø. Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for de lavvandede hav- og laguneområder, som er vigtige for de mange fugle, som lever af marine bunddyr. Området rummer bl.a. større forekomster af kystlaguner og strandsøer (1150) samt rev (1170).

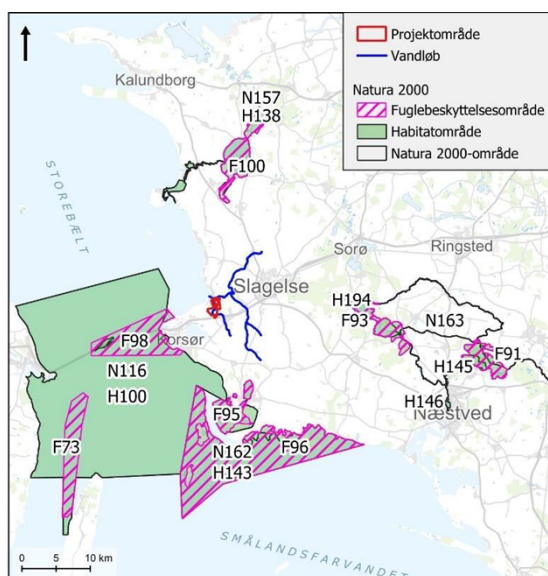
- Natura 2000-område nr. 157 Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken, i en afstand af 13 km nord for projektområdet

Området er udpeget som habitatområde H145 Holmegårds Mose, habitatområde H146 Rådmandshave, habitatområde H194 Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen, fuglebeskyttelsesområde F91 Holmegårds Mose og Porsmose og fuglebeskyttelsesområde F93 Tystrup-Bavelse Sø. Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte de sjældne naturtyper højmoser og indlandssalteng samt tykskallet malermusling.

- Natura 2000-område nr. 163 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose, 20 km øst for projektområdet.

Området er udpeget som habitatområde nr. 138 Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken og fuglebeskyttelsesområde nr. 100 Tissø, Åmose og Hallenslev Mose. Dette Natura 2000-område er specielt udpeget for at beskytte rastende gæs og svaner samt yngleforekomster af bl.a. dværghø, fjordterne, plettet rørvgatel, rørdrum og rørhøg.

Figur 15 viser placering af de omkringliggende Natura 2000-områder ift. Tude Ådal-projektet.

Figur 15: Beliggenhed og afgrænsning af Natura 2000-områder (N), habitatområder (H) og fuglebeskyttelsesområder (F) omkring projektområdet. Fra Tude Å, Miljøkonsekvensrapport af 30. april 2025, udarbejdet af WSP Danmark A/S.

Natura 2000-områderne nr. 162, nr. 157 og nr. 163 ligger alle relativt langt fra vådområdeprojektet og er uden for projektets rækkevidde og påvirkningszone. Etablering af vådområde Tude Ådal forventes, grundet afstanden og projektets karakter, ikke at påvirke opretholdelsen af en "gunstig bevaringsstatus" for de arter og naturtyper, som hhv. Habitatområde H143 Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø, Habitatområde H145 Holmegårds Mose, Habitatområde H146 Rådmandshave, Habitatområde H194 Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen samt Habitatområde H138 Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken, er udpeget for at beskytte.

En eventuel påvirkning forventes udelukkende at vedrøre fuglearter, der er på udpegningsgrundlaget i de fuglebeskyttelsesområder, der er omfattet af Natura 2000-område nr. 162, nr. 163 og nr. 157.

Det drejer sig om:

- Fuglebeskyttelsesområderne nr. 95 Skælskør Nor
- Fuglebeskyttelsesområderne nr. 96 Farvandet mellem Skælskør Fjord og Glænø
- Fuglebeskyttelsesområde nr. 91 Holmegårds Mose og Porsmose
- Fuglebeskyttelsesområde nr. 93 Tystrup-Bavelse Sø
- Fuglebeskyttelsesområde nr. 100 Tissø, Åmose og Hallenslev Mose.

Udpegningsgrundlaget jf. Natura 2000-plan 2022-2027 for habitatområde H100 og fuglebeskyttelsesområde F73 og F98 er vist i figur 16.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 100		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	
Arter:	Marsvin (1351)	
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 73		
Fugle:	Edderfugl (T)	
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 98		
Fugle:	Edderfugl (T)	Klyde (Y)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)

Figur 16: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T). Fra Natura 2000-plan 2022-2027, Centrale Storebælt og Vresen. Natura 2000-område nr. 116. Habitatområde H100 og Fuglebeskyttelsesområde F73 og F98. Fra Miljøstyrelsen Fyn, juni 2023.

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F95 og F96 er vist i figur 17.

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F91 og F93 er vist i figur 18.

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F100 er vist i figur 19.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 95		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Sangsvane (T)
	Grågåas (T)	Troldand (T)
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Dværgterne (Y)
	Fjordterne (Y)	
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 96		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågåas (T)
	Sædgåas (T)	Bramgåas (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Edderfugl (T)	Fløjlsand (T)
	Havørn (TY)	Rørhøg (Y)
	Blishøne (T)	Klyde (Y)
	Almindelig ryle (Y)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Havterne (Y)
	Mosehornugle (TY)	

Figur 17: Fuglearter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F95 og F96. Det er angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T). Fra Natura 2000-plan 2022-2027, Skælskør Fjord og havet og kysten mellem Agersø og Glænø. Natura 2000-

område nr. 162. Habitatområde H143. Fuglebeskyttelsesområde F95 og F96. Fra Miljøstyrelsen Sjælland, juni 2023.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 91		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Sangsvane (T)
	Sædgås (T)	Blisgås (T)
	Havørn (T)	Rørhøg (Y)
	Engsnarre (Y)	Plettet rørvagt (Y)
	Trane (Y)	Mosehornugle (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 93		
Fugle:	Sædgås (T)	Havørn (Y)
	Kongeørn (T)	Rørhøg (Y)
	Hvepsevåge (Y)	Engsnarre (Y)
	Klyde (Y)	Dværgterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Isfugl (Y)

Figur 18: Fuglearter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. Det er angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T). Fra Natura 2000-plan 2022-2027, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145, H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. Fra Miljøstyrelsen Sjælland, juni 2023.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 100		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Sædgås (T)	Blisgås (T)
	Havørn (Y)	Stor skallesluger (T)
	Fiskeørn (TY)	Rød glente (Y)
	Rørhøg (Y)	Plettet rørvagt (Y)
	Klyde (Y)	Brushane (Y)
	Dværgterne (Y)	Fjordterne (Y)

Figur 19: Fuglearter på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde F100. Det er angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T). Fra Natura 2000-plan 2022-2027, Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken. Natura 2000-område nr. 157. Habitatområde H138. Fuglebeskyttelsesområde F100. Fra Miljøstyrelsen Sjælland, juni 2023.

Grundet typen af de udpegede naturtyper og arter, samt projektets karakter og placering, forventes etablering af vådområde Tude Ådal, hverken i anlægs- eller driftsfasen, at have en væsentlig negativ påvirkning på Natura 2000 område nr. 116. Derimod vurderes etableringen af et stort sammenhængende kystnært vådområde at have en positiv effekt på flere af arterne, der forventeligt vil benytte projektområdet som raste- og fourageringsområde.

Et stort vådområde tæt på kysten vil have en positiv effekt på de mange fugle der allerede flokkes i området. Det permanente vandspejl vil forventeligt tiltrække en større mængde gæs og svømmefugle, hvilket har en potentielt positiv effekt for større rovfugle som havørnen.

15.2.2 Bilag IV-arter

Der er jf. miljøkonsekvensrapport af 30. april 2025 konstateret stor vandsalamander, spidssnudet frø, markfirben samt 4 arter af flagermus (dværg-, syd-, brun – og skimmelflagermus) in-

denfor projektområdet. Odder er eftersøgt i området og er ikke fundet, men det kan ikke udelukkes, at arten findes i området.

Det vurderes, at markfirben ikke bliver negativt påvirket af projektet, da den lever i dele af projektområdet som ikke oversvømmes. Der kan potentielt være en lille positiv påvirkning af arten, da de mange kommende diger på sigt kan udgøre fouragerings- og yngleområder.

Det er ligeledes vurderingen, at de flagermusegnede træer indenfor projektområdet ikke bliver negativt påvirket af projektet. Træerne vil formentlig hurtigere blive egnede eller mere egnede til flagermus i kraft af, at de delvist dør eller dør helt, som resultat af oversvømmelsen. På et tidspunkt vil disse træer falde, men det vurderes som sandsynligt, at der i mellemtiden vil være et tilsvarende antal træer der er vokset ind i at være egnede for flagermus i eller udenfor projektområdet. Det er vurderingen at projektet vil resultere i et større fourageringsgrundlag for flagermus i kraft af, at der forventes et større antal insekter i projektområdet.

Projektet vil have en negativ påvirkning af stor vandsalamander og spidssnudet frø, da begge arter ikke tolerer de saltpromiller som årligt vil oversvømme deres levesteder. For at kompensere for dette, erstattes de vandhuller som er i god tilstand (ingen vandhuller i høj tilstand i området), samt de vandhuller hvor der er observeret stor vandsalamander og spidssnudet frø i forholdet 1:1. Disse erstatningsvandhuller skal placeres steder i projektområdet hvor der ikke er, eller kun er en minimal risiko for at ske påvirkning af brakvand. Vandhullerne skal etableres minimum 1 år før de eksisterende bliver påvirket af brakvand. Når erstatningsvandhullerne er delvist vandfyldte, skal tilføres minimum 5 liter donor vand fra eksisterende vandhuller i god tilstand. Der skal også foretages flytning af flydevandplanter, udlægges stammer og sten i og på bredarealer i vandhullerne.

Hvis erstatningsvandhullerne ligger mere end 200-500 meter fra de kommende saltpåvirkede vandhuller, skal der foretages en flytning af æg fra spidssnudet frø samt indfanges individer og larver af stor vandsalamander som flyttes til erstatningsvandhullerne, da en kolonisering af de nye vandhuller kan tage meget lang tid, og ikke ske tidnok.

Hvis der forekommer odder i området, er det vurderingen at den i anlægsfasen kan blive påvirket af støj og andre gener i mindre grad. Når projektet er gennemført, udgør området et egnet levested for arten.

Det er vurderingen at, med de planlagte afværgetiltag, vil den økologiske funktionalitet for ovenstående arter i projektområdet opretholdes.

15.3 Miljøvurderingsloven

Projektet er omfattet af miljøvurderingsloven⁴⁷ og kræver en tilladelse efter § 25⁴⁸ i miljøvurderingsloven.

⁴⁷ Bekendtgørelse nr. 4 af 03.01.2023 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)
<https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2023/4>

⁴⁸ § 25. Efter høringen skal myndigheden træffe afgørelse, om en ansøgning efter § 18, stk. 1, kan imødekommes. Afgørelsen træffes på grundlag af bygherrens ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger, resultaterne af de høringer, der er foretaget, og myndighedens begrundede konklusion. Såfremt projektet kan få væsentlig indvirkning på miljøet i en anden stat, kan myndigheden først træffe afgørelse om tilladelse til projektet, når miljøministerens samtykke efter § 38 foreligger.

Lovens formål er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau blandt andet ved at bidrage til, at der tages miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer, programmer og projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Det samlede projekt vurderes omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2:

- 10, f) Anlæg af vandveje, som ikke er omfattet af bilag 1, kanalbygning og regulering af vandløb.
- 10, g) Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
- 10, k) Kystanlæg til modvirke af erosion og maritime vandbygningskonstruktioner, der kan ændre kystlinjerne, som f.eks. skråningsbeskyttelser, strandhøfder og diger, dæmninger, moler, bølgebrydere og andre konstruktioner til beskyttelse mod havet bortset fra vedligeholdelse og genopførelse af sådanne anlæg.

Slagelse Kommune har som bygherre grundet projektets omfang og mulige påvirkning af omkringliggende natur frivilligt igangsat miljøkonsekvensvurderingen af projektet i henhold til Miljøvurderingslovens § 15, stk. 3⁴⁹. Der er derfor gennemført en VVM-proces, og Slagelse Kommune har som bygherre og projektejer udarbejdet en miljøkonsekvensrapport af projektet jf. miljøvurderingslovens § 20⁵⁰. Miljøkonsekvensrapporten belyser og vurderer, om det ansøgte projekt kan få en væsentlig indvirkning på miljøet.

Slagelse Kommune har som myndighed efter udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten truffet afgørelse **dato** om, at projektet kan realiseres.

15.4 Museumsloven

Der er indhentet en udtalelse fra Museum Vestsjælland, der udtaler, at enhver form for jordarbejde i forbindelse med anlæg af projektet kan risikere at påvirke og ødelægge væsentlige arkæologiske interesser og fortidslevn fra hele forhistorien og middelalderen, da området har været benyttet til transport indlands mod Trelleborg. Derfor vurderes det som en overhængende mulighed at der ved jordbearbejdning kan findes arkæologiske levn.

Forud for iværksættelse af jordarbejdet skal Museumslovens⁵¹ § 25-27 iagttages. Disse bestemmelser vedrører arkæologiske forundersøgelser, udgravninger og anmeldelse af fund.

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale ved anlægsarbejdet, f.eks. knogler, flintredskaber, lerkarskår m.m., skal arbejdet standses jævnfør § 27, stk. 2⁵² i museumsloven. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland, 25 52 83 83, plan@vestmuseum.dk. Eventuelle spørgsmål herom kan rettes til Museum Vestsjælland.

15.4.1 Beskyttede sten- og jorddiger

Sten- og jorddiger er vigtige kulturhistoriske elementer, og fortæller om Danmarks udvikling og historie i landskabet. Digerne kan være opført i sten, tørv, kridt, jord eller lignende og marke-

⁴⁹ § 15. Stk. 3. Tilladelser, som i henhold til regler fastsat i medfør af stk. 4 helt eller delvis skal erstatte tilladelser efter § 25, skal meddeles på baggrund af en miljøvurdering efter reglerne i denne lov eller regler fastsat i medfør af § 4, stk. 5.

⁵⁰ § 20. Bygherren fremlægger en miljøkonsekvensrapport for et projekt omfattet af § 15. De oplysninger, som bygherren efter stk. 2 fremlægger i miljøkonsekvensrapporten, skal være fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

⁵¹ Bekendtgørelse nr. 1017 af 07.07.2025 af museumsloven <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2025/1017>

⁵² § 27. Stk. 2. Findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses, i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum. Fundne genstande, der ikke er danefæ, jf. § 30, stk. 1, skal efter anmodning fra kulturministeren eller det pågældende kulturhistoriske museum afleveres til vedkommende statslige eller statsanerkendte museum, således at det indgår i museets samling.

rede bl.a. datidens skel eller hegn i kulturlandskabet. Derfor er de fleste sten- og jorddiger beskyttet i medfør af Museumsloven. Digerne er beskyttede mod tilstandsændringer ud fra tre bærende værdier: Den biologiske, landskabelige og kulturhistoriske værdi.

I alt seks beskyttede sten- og jorddiger ligger inden for eller lige ved siden af den forslåede projektafgrænsning, figur 20.

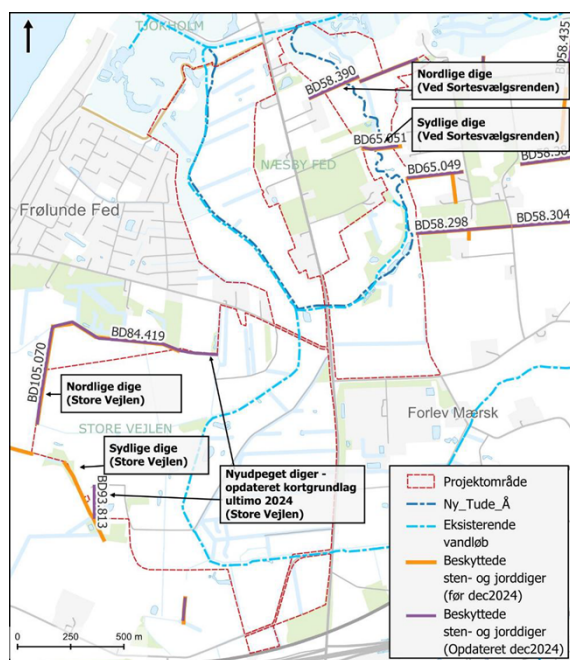
Slots- og Kulturstyrelsens vejledende kortgrundlag for beskyttede sten- og jorddiger blev 25. november 2024 opdateret. Dette medførte, at én digestrækning inden for projektafgrænsningen er taget ud, mens to dige(del)strækninger er tilføjet. Diger der er udpeget i det nye kort benævnes med digenummer startende med BD, mens diget der ikke ses af det nye dige-kort benævnes med det gamle digenummer startende med D. To diger (dige ID: BD58.390 og BD65.051) ligger i overlap med arealer, der skal udgraves til nyt vandløbstracé for Tude Å øst for Bildsøvej. To diger (dige ID: BD105.070, D00.107.090) ligger i udkanten af det genskabte vådområde Store Vejlen, syd for sommerhusområdet Frølunde Fed. I det nye kortgrundlag fremgår yderligere to diger inden for projektområdet i Store Vejlen. Dige BD.93.813 fremstår fra skråfoto svagt i landskabet, med lav græsvegetation. Kun en mindre delstrækning af det andet dige benævnt BD84.419 løber langs Store Vejle's nordlige afgrænsning mod Broholmvej. Af kortgrundlag (terrænmodel, skråfoto og ortofotos) ses diget som et lavt jorddige, med bagvedliggende grøft. Diget er bevokset med både lav og høj vegetation (træer og buske).

Digerne er beskyttet efter Museumslovens § 29 a⁵³ mod tilstandsændringer, og må ikke ændres, nedlægges eller gennembrydes uden dispensation fra kommunalbestyrelsen.

I *Vejledningen om beskyttede sten- og jorddiger*, juni 2009⁵⁴ beskrives, at der i forbindelse med større offentlige naturforvaltningsprojekter m.m. i mange tilfælde vil kunne dispenseres fra museumslovens § 29 a, hvis diget er til hinder for projektet. Det vurderes, at de beskrevne ændringer og miljøpåvirkninger af digernes tilstand er en forudsætning for en realisering af projektet. Det vurderes desuden, at projektet ikke vil medføre væsentlig forringelse af digernes tilstand. Da digerne samtidigt er af relativ ny oprindelse og da der forventes væsentlig forbedrede naturværdier som følge af projektet, hvorfor en undtagelse for beskyttelsen i museumslovens § 29 a, stk. 1 vurderes begrundet.

⁵³ § 29 a. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af sten- og jorddiger og lignende.

⁵⁴ https://slks.dk/fileadmin/user_upload/0_SLKS/Fotos/Fortidsminder_Diger/Sten_jorddiger/digevejledning.pdf

Figur 20: Beskyttede sten- og jorddiger ved projektområdet. Projektet påvirker fire af de udpegede diger i området. Fra Tude Å, *Miljøkonsekvensrapport* af 30. april 2025, udarbejdet af WSP Danmark A/S.

15.5 Miljøbeskyttelsesloven

I projektområdet er det et enkelt område omkring Sortesvælgsrenden ved adressen Bilsøvej 211, 4200 Slagelse, som er V1-kortlagt (muligt forurenet). Kortlægningen har lokalitetsnummer 330-21372. Adressen huser en flugtskydebane for Kirke Stillinge Jagtforening. Banen blev etableret i 1968 og er stadig i brug i dag. Blyhagl er faldet ned i en radius af op til 300 meter fra standpladserne, hvilket har resulteret i blyforurening i jorden.

I 2016 udførte DMR A/S en undersøgelse og prøvetagning af jorden langs Sortesvælgsrenden i det projekterede tracé for genslyngningen af Tude Å samt enkelte prøver udtaget i vandløbet. Der blev indledningsvis udført en screening som derefter blev udvidet med et fokus på blyforurening.

Der blev ikke påvist forurening med kulbrinter og PAH'er. Der blev påvist lettere forurening med nikkel og cadmium i enkelte felter. Der blev påvist lettere forurening med bly i traceet syd for skydebanen. Den højest påviste blykoncentration i det planlagte tracé var 196 mg/kg TS. Miljøstyrelsens jord- og afskæringskriterium er hhv. 40 og 400 mg/kg TS

Opdages en forurening ved arbejdet, skal Slagelse Kommune kontaktes, så det kan vurderes, hvad der skal gøres jf. § 21⁵⁵ i miljøbeskyttelsesloven⁵⁶.

15.6 Kystbeskyttelsesloven

Projektet omfatter etablering af nyt højvandslukke i Tjokholmdæmningen, der kræver dispensation ift. kystbeskyttelsesloven⁵⁷ § 3⁵⁸.

Der er givet dispensation til projektet af **dato**.

15.7 Planloven

Da projektet omfatter omdannelse af landbrugsjord til vådområde, så kræver det tilladelse efter planloven⁵⁹ § 35⁶⁰.

Der er givet landzonetilladelse til projektet af **dato**.

16 Kommunens samlede vurdering

Vandløbsmyndigheden har vurderet, at projektet ikke i nævneværdig grad vil have en væsentlig negativ indflydelse på de natur- eller miljømæssige forhold og dermed ingen negative miljøkonsekvenser. Der er søgt og meddelt nødvendig fravigelse til realisering af projektet, hvor dette påvirker/forhindrer målopfyldelse.

Der henvises til miljøkonsekvensrapport af 30. april 2025.

I ansøgningens kapitel 4 er der redegjort for afvandingsdybderne før (status) og efter udførelse af projektet (projekt) er beregnet og kortlagt i ådalene ovenfor vådområdeprojektet ved sommermiddelvandstand (se henholdsvis bilag 3 og bilag 10 til ansøgningen af 28. april 2025) og ved en vintermiddelvandstand under de nuværende forhold (status) og efter udførelse af projektet (bilag 11 og bilag 12 til ansøgningen af 28. april 2025). I bilag 11 og bilag 12 til ansøgningen, er endvidere vist oversvømmelsesgrænser som linjer i terrænet, der angiver øvre oversvømmelsesgrænser svarende til medianmaksimum- og absolutmaksimum vandstande.

Projektet vil have en negativ indflydelse på de afstrømningsmæssige forhold, men de grundejere, som indgår i vådområdeprojektet modtager en økonomisk kompensation for deltagelse i projektet, som der er indgået aftaler om. Der vil endvidere blive ydet en erstatning til de lodse-

⁵⁵ § 21. Ejere og brugere af fast ejendom skal straks underrette tilsynsmyndigheden, hvis de konstaterer forurening af ejendommens jord eller undergrund.

⁵⁶ Bekendtgørelse nr. 1093 af 11.10.2024 af lov om miljøbeskyttelse <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2024/1093>

⁵⁷ Bekendtgørelse nr. 245 af 28.02.2025 af lov om kystbeskyttelse <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2025/245>

⁵⁸ § 3. På søterritoriet, strandbredder og andre kyststrækninger, hvor der ikke findes sammenhængende grønsvær eller anden sammenhængende landvegetation, og på arealer, der ligger inden for en afstand af 1.000 m fra, hvor denne vegetation begynder, må der kun efter tilladelse udføres kystbeskyttelsesforanstaltninger. Kystbeskyttelsesforanstaltninger, der udføres som en del af kystbeskyttelsesforanstaltninger omfattet af 1. pkt., men som er beliggende uden for de nævnte arealer, må ligeledes kun udføres efter tilladelse.

⁵⁹ Bekendtgørelse nr. 572 af 29.05.2024 af lov om planlægning <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2024/572>

⁶⁰ § 35. I landzoner må der ikke uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. dog §§ 5 u og 36-38. Ved kommunalbestyrelsens tilladelse efter 1. pkt. kan der lægges særlig vægt på kommuneplanens retningslinjer for omdannelseslandsbyer, jf. § 11 a, stk. 1, nr. 24. Ved kommunalbestyrelsens tilladelse efter 1. pkt. kan der endvidere lægges særlig vægt på en øudviklingsplan, jf. § 5 b, stk. 10.

jere i ådalene opstrøms for vådområdeprojektet der som konsekvens af projektet vil opleve forringet afvanding. Denne erstatning ydes efter vandløbslovens § 23.

17 Aktindsigt

Der gøres opmærksom på retten til aktindsigt, jævnfør forvaltningslovens⁶¹ § 9⁶².

18 Offentlig høring

Slagelse kommune har fremlagt projektforslaget til gennemsyn for offentligheden i 8 uger ifølge bekendtgørelsens § 24.

19 Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagen skal indgives inden **XX.XX 2025**.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med NemID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Slagelse kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Slagelse Kommune. Hvis kommunen fastholder afgørelsen, sender kommunen klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

20 Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Venlig hilsen

Ditte Marie May

Vandløbsmedarbejder

Læs om Slagelse Kommunes behandling af dine personoplysninger på www.slagelse.dk/databeskyttelse

⁶¹ Bekendtgørelse nr. 433 af 22.04.2014 af forvaltningsloven <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2014/433>

⁶² § 9. Den, der er part i en sag, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter.

21 Bilagsoversigt

- **Bilag 1:** Ansøgning Tude Ådal, Ansøgning efter vandløbsloven og kystbeskyttelsesloven af 28. april 2025, udarbejdet af NIRAS
- **Bilag 2:** Vedtægter for Tjæreby Ydre Vejle Pumpelag
- **Bilag 3:** Partsfordeling for pumpelag
- **Bilag 4:** Tude Ådal (Tude Å gennem Vejlerne), Teknisk forundersøgelse af 24. august 2015, udarbejdet af Orbicon A/S (nu WSP Danmark A/S)
- **Bilag 5:** Oversigtskort, bilag til ansøgning af 28. april 2025
- **Bilag 6:** Afgrænsning af Tjæreby Ydre Vejle Pumpelag

Kommentar [JB31]: Bilagsliste udarbejdes af kommunen.

Kommentar [JB32]: Forslag til bilag

21.1 Lovhjemmel

21.1.1 Vandløbsloven

§2 Lovens regler om vandløb finder også anvendelse på grøfter, kanaler, rørledninger og dræn samt søer, damme og andre lignende indvande.

Stk. 2. Loven finder kun anvendelse på vandløb, hvis tilstedeværelse og vedligeholdelse flere end en enkelt har interesse i. Miljø- og fødevareministeren kan dog bestemme, at loven finder anvendelse på andre vandløb, såfremt disse optages som offentlige vandløb, jf. § 9.

§16 Ved regulering af et vandløb forstås ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg, medmindre foranstaltningerne er omfattet af kapitel 8 eller kapitel 10.

§17 Vandløb må kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

§21 Nye vandløb må kun anlægges efter vandløbsmyndighedens bestemmelse, jf. dog § 3, stk. 2.

§23 Enhver, der lider tab ved en regulering, jf. § 16, ved forandring af vandstanden i en sø, jf. § 18, eller ved anlæg af nyt vandløb, jf. § 21, har ret til erstatning.

§24 Udgifterne i forbindelse med de foranstaltninger, der er nævnt i §§ 16 og 18, afholdes af de grundejere, der skønnes at have nytte af foranstaltningerne. Udgifterne fordeles mellem grundejerne efter den nytte, foranstaltningerne har for den enkelte ejendom.

Stk. 2. Vandløbsmyndigheden kan for offentlige vandløb helt eller delvis afholde de udgifter, der er nævnt i stk.

Stk. 3. Spørgsmål om fordeling af udgifterne kan indbringes for vandløbsmyndigheden. I mangel af forlig kan spørgsmålet forlanges indbragt for taksationsmyndighederne efter §§ 105 og 106 i lov om offentlige veje. Om sagens behandling for taksationsmyndighederne finder bestemmelserne i §§ 107-111, 114-118 og 122 i lov om offentlige veje tilsvarende anvendelse.

Kommentar [JB33]: Vi anbefaler at bilag med lov-hjemmel udgår.

§37 For at forbedre de fysiske forhold i og omkring vandløb kan vandløbsmyndigheden beslutte, at der gennemføres restaureringsforanstaltninger, herunder genopretning af vandløbs naturlige løb og fjernelse af fysiske spærringer for vandgennemstrømningen.

Stk. 2. Vandløbsmyndigheden afholder udgifterne ved restaureringer. Miljø- og fødevareministeren kan inden for rammerne af de bevillinger, der afsættes på de årlige finanslove, yde tilskud til gennemførelse af restaureringsprojekter.

Stk. 3. 109 110 Foranstaltninger efter stk. 1 kan ikke gennemføres, hvis der derved tilsidesættes væsentlige kulturhistoriske interesser.

Stk. 4. 111 Enhver, der lider tab ved en foranstaltning som nævnt i stk. 1, har ret til erstatning.

Stk. 5. 112 Miljø- og fødevareministeren fastsætter nærmere regler om foranstaltninger som nævnt i stk. 1, herunder om samarbejdet mellem vandløbsmyndighederne, om deres samarbejde med andre myndigheder, om offentlighedens medvirken og om tilskudsordningen efter stk. 2.

§40 Vandløbsmyndigheden fastsætter, hvilket område der skal høre under pumpelaget, og udfærdiger en vedtægt for laget. 118 Vedtægten tinglyses på de ejendomme, der er medlem af laget, og på de ejendomme, der i øvrigt yder bidrag til laget.

§47 Broer, overkørsler eller lignende må ikke anlægges eller ændres uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

21.1.2 Bekendtgørelse 2016-06-27 nr. 834 om vandløbsregulering og -restaurering m.v.

§3 Vandløb må kun reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

§5 Nye vandløb, bortset fra dem der er nævnt i lovens § 3, stk. 2, må kun anlægges efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

PUMPELAG kapitel 3

Broer §9 Broer, overkørsler eller lignende må ikke anlægges eller ændres uden vandløbsmyndighedens godkendelse.

§18 Vandløbsmyndigheden skal ved sin afgørelse tage hensyn til samtlige afvandingsinteresser ved vandløbet samt sikre, at projektet er foreneligt med hensynet til den miljømæssige målsætning, der er fastlagt for vandløbet.

§19 Vandløbsmyndighedens godkendelse af et projekt, der forudsætter tilladelse eller godkendelse efter bestemmelserne i [naturbeskyttelsesloven](#), miljøbeskyttelsesloven, [vandforsyningsloven](#) eller [fiskeriloven](#) kan først meddeles, når der foreligger endelig afgørelse efter disse bestemmelser.

Stk. 2.

Godkendelse af et projekt skal indeholde endelig afgørelse om eventuelle økonomiske spørgsmål, om arealerhvervelser og rådighedsindskrænkninger samt om erstatning for disse.

Stk. 3.

Godkendelsen skal endvidere indeholde

- 1) en beskrivelse af det pågældende projekt,
- 2) bestemmelser om arbejdets udførelse, herunder om ansvaret for tilsynet,
- 3) eventuelle særlige vilkår for godkendelsen, herunder eventuelle tidsbegrænsninger, og
- 4) fristen for arbejdets udførelse og bestemmelser om indberetning til vandløbsmyndigheden herom.

Kapitel 7 Vandløbsrestaurering

§22 Vandløbsmyndighedens forslag til et restaureringsprojekt efter lovens § 37 skal indeholde

- 1) en redegørelse for målsætningen for vandløbet og hensigten med restaureringsforslaget,
- 2) en redegørelse for forundersøgelser, der danner grundlag for projektet,
- 3) en redegørelse for de afstrømningsmæssige og afvandingsmæssige konsekvenser af restaureringen,
- 4) oplysninger om vandløbets nuværende og fremtidige skikkelse eller vandføringsevne og de hertil knyttede vandspejlsforhold,
- 5) oplysninger om de planlagte typer af foranstaltninger og disses placering,
- 6) fornødent skitse- og kortmateriale, herunder en plan og en oversigtsplan i passende målestok,
- 7) en tidsplan for arbejdets udførelse, samt
- 8) et overslag over anlægs- og driftsudgifter.

§24 Forslag til restaureringsprojekt fremlægges for offentligheden til gennemsyn i mindst 8 uger. Fremlæggelse kan ske udelukkende på vandløbsmyndighedens hjemmeside. Bredejere og andre interesserede underrettes skriftligt om fremlæggelsen.

Stk. 2.

Forslaget sendes samtidig til udtalelse hos berørte myndigheder og til de klageberettigede organisationer.

Stk. 3.

Det meddeles samtidig, at eventuelle indsigelser og ændringsforslag kan indgives til vandløbsmyndigheden inden for 8 ugers fristen.

Stk. 4.

Vandløbsmyndigheden kan holde offentligt møde om sagen.